

TUẦN BÁO GIẢI TRÍ VÀ GIÁO DỤC

CHỦ NHIỆM
NGUYỄN HÙNG TRƯỞNG

Nguyễn Văn Minh

thiếu nhi

CHỦ BIÊN
NHẬT TIẾN

PHONG SÁCH MINH ĐỨC

TIN TỨC GIA ĐÌNH THIẾU NHI TOÀN QUỐC

TIN SAIGON 8

Chủ nhật vừa qua (4-3-73), vào lúc giờ, Chủ Nhật Tiến, đại diện Bác Chủ Nhiệm và một số đồng các bác, cô chú trong tòa soạn Thiếu Nhi đã qua Quận Tám để chứng kiến Buổi Bầu cử Ban Đại Diện GĐTN quận 8.

Chi nhánh quận 8 đã được thành lập hơn 4 tháng và đặt dưới sự Cố vấn của Thầy Mai-ngọc-Luông, Giáo-sư phụ-trách môn Sử-Địa trường Trung-học Tổng-hợp Quận 8 cùng một Ban Đại-diện lâm thời do các TN trực tiếp bầu lên gồm có:

- Đại-diện Trưởng : Trần-văn-Bắc (học sinh quận 8)
- Đại-diện Phó : Lê-minh-Huy (nt)
- Trưởng toán sinh-hoạt : Nguyễn văn-Tiến (học sinh Xóm Củi)
- Trưởng toán văn-ngệ : Trần-phước Cường (học sinh Xóm Củi)
- Trưởng toán Xã-hội : Nguyễn-thành-Long (học sinh quận 8)

Trong hai tuần lễ đầu, số TN chưa lên đến 50, nhưng cho đến nay, nhờ sự liên lạc chặt chẽ của các TN này, không đầy 4 tháng và tính đến nay, chi nhánh này đã đạt được con số 200. Về phương diện hoạt động, chi nhánh quận 8 đã tổ-chức được 4 buổi sinh hoạt thật hào hứng, qui-tụ hầu hết TN thuộc khu vực này, nhất là buổi tất niên.

Ngoài việc sinh hoạt vào mỗi Chủ nhật đầu tháng, TN quận 8 còn thực hiện việc dán bích chương TN trên các đoạn đường Tùng thiện vương, Bến Bình Đông, Bình Tây, trường Trung học quận 7, Phạm-thế-Hiến nhất là Trương-minh-Giảng và Trương Minh Kỳ, số bích chương lên đến 500 tờ.

Về tủ sách TNQ8, cho đến nay, TNQ8 có được khoảng 100 cuốn, gồm 60 cuốn của thư viện Trung ương tặng, số còn lại do các TNQ8 đóng góp.

Sau một cuộc bầu cử rất sôi nổi, Ban Chấp hành Chánh-thức của Gia-đình Thiếu nhi thuộc chi nhánh Quận 8 gồm có:

- Đại-diện Trưởng : TRẦN-VĂN-BẮC (Học-sinh Trung học quận 8)
- Đại-diện phó : LÊ-MINH-HUY (nt)
- Tổng thư ký : NGUYỄN-VĂN-TIẾN (nt)
- Phó Tổng thư ký : HUỖNH-BẠCH-HUỆ (nt)

- Trưởng toán sinh hoạt : HUỖNH VĂN THUẬN (nt)
- Phó Trưởng toán sinh hoạt : NGUYỄN CÔNG BẢO (Trung học Xóm Củi)
- Trưởng toán Văn-ngệ : TRẦN-PHƯỚC-CƯỜNG (nt)
- PLC Trưởng toán Văn-ngệ : TRẦN VĂN NHIEU (nt)

TIN BIÊN HÒA

Vừa được thành lập xong, Ban điều hành chi-nhánh liền phát động ngay những buổi sinh-hoạt. Đầu tiên, nhờ sự nâng đỡ và khuyến-kích của Ban đ.b. Trung ương, Chi-nhánh có một « mi ni thư-viện » (thư-viện nhỏ bé này gồm các loại sách Giáo-dục lành mạnh) Do sự trợ giúp của Ban Quản-thủ Thư-viện (Tòa-soạn) và cũng do sự đóng góp nồng-nhiệt của các đoàn viên.

Trong tinh thần-hữu đậm-đà, sự hoạt-động chung này có tính cách nâng-cao tinh-thần của lớp tuổi trong sáng : nơi đây, các đoàn viên có thể trau dồi năng khiếu, hoặc trau dồi kiến thức cho nhau, trong tinh cởi mở và thân ái,

Hiện nay, với tinh thần cầu tiến trong niềm ước mong sinh-hoạt chi-nhánh ngày càng phát buy mạnh-mẽ, Ban điều hành Chi-nhánh đã và đang cố gắng nỗ-lực trong việc tìm địa điểm mới để các đoàn viên có một nơi họp mặt rộng-rãi và thuận-tiện hơn mặc dầu đang vấp vấp phải nhiều khó-khăn, thử thách.

TIN MỸ THO

Hạnh Hoa và Nguyệt Thu kêu gọi các bạn trẻ cùg nhau liên lạc ở số 257 Đinh bộ Lĩnh Mỹ Tho (đường Mỹ Tho Chợ Gạo) mỗi sáng Chủ nhật, để cùng nhau xúc tiến việc thành lập chi nhánh GĐTN tỉnh nhà. Mong các bạn đọc hưởng ứng đồng đạo.

TIN GÒ CÔNG

Tất cả các đoàn viên GĐTN ở Gò Công hãy liên lạc gấp với Trần hiếu Liêm Pl 3/2 Huyện Hốgor Gò Công, để hoạch định ngày, giờ, chi tiết buổi họp cùng soạn thảo chương trình công tác sắp tới.

TIN HIẾU THIÊN (GÒ DẦU) THUỘC TỈNH TÂY NINH

Ngày 10-1-1973. Một số các em thuộc chi nhánh GĐTN Hiếu Thiên đã mời được chín vị giáo sư cùng tham dự buổi họp và sinh hoạt đầu tiên nhằm xúc tiến việc thành lập cũng mở rộng chi nhánh tại địa phương. Diễn tiến của buổi họp như sau :

8g 0 : Chị Lê thị Thơ và anh Nguyễn văn Bảy trình bày về hiện tình sách báo và lý do thành lập chi nhánh GĐTN. Thầy Liêm, T. Cường, T. Văn và cô Kim bày tỏ cảm tưởng và ý kiến về nhóm Thiếu Nhi.

10g 25 : Thầy Nguyễn đăng Liêm điều khiển bầu ban đại diện.

11g 00 : Sinh hoạt, trò chơi cộng đồng, ca hát.

12g 00 : Bế mạc.

Sau đây là danh sách các vị giáo sư cố vấn, cùng thành phần ban đại diện sau khi bầu cử.

QUÍ VỊ GIÁO SƯ CỐ VẤN

Quý Thầy, Cô : Lê thị Kim, Tô Thanh, Trần thị Thanh Tâm, Võ công Ván, Nguyễn đăng Liêm, Trang hoàng Nam, Nguyễn tự Cường, Trần hồng Sương, Nguyễn văn Đạo.

Đoàn trưởng : Tô phúc Tuyên (lớp II)

Đoàn phó : Lê văn Bảo (lớp II)

Trưởng ban tài chánh : Nguyễn thị Kim Sang (I.A)

Trưởng ban văn nghệ : Lê thị Thơ (I2A)

Trưởng ban liên lạc phối hợp : Nguyễn văn Bảy (I2B)

Trưởng ban báo chí : Nguyễn thiện Duyên

Trưởng ban tương trợ : Mai thị Mọn

Trưởng ban công tác xã hội : Nguyễn hùng Sơn.

TIN QUẢNG TÍN

Để tiện việc thành lập danh sách cho đầy đủ hơn, các em ở chi nhánh G.Đ.T.N Quảng Tín hãy liên lạc trực tiếp với em Lương văn Bình địa chỉ 514 Phan chu Trinh — Tam Kỳ từ 15 giờ đến 17 giờ mỗi chiều Chủ Nhật. Hay liên lạc gián tiếp bằng thư với hộp thư 70. Bưu Điện Tam Kỳ.

Sau đó sẽ là việc phát triển mở rộng chi nhánh với một ban đại diện bầu lên cùng một số giáo sư cố vấn.

Xem tiếp trang sau →

TUẦN BÁO GIẢI TRÍ VÀ GIÁO DỤC

thiếu nhi

Tòa Soạn 159 Thiệu Trị — Phú Nhuận — Sài Gòn — Đ.T 42152

Cơ Sở phát hành : 62 Lê Lợi Sài Gòn — Đ.T. 20.348.

Chủ Nhiệm: NGUYỄN-HÙNG-TRƯƠNG — Chủ Biên: NHẬT-TIẾN

Năm thứ ba — Số 82 — ngày 25-3-1973
Giá: 50 đ

MỤC LỤC

● **Thư Chủ Nhiệm** của Nguyễn Hùng Trương 1 ● **Truyện ngắn** : Tấn kịch hạ màn của Minh Quân 3 ● **Bút ký** : Một tuần ở Tòa soạn của Nhật Tiến 12 ● **Sáng tác của em** : Những ngày Chủ nhật của Mai Hoạt 22 ● **Cuộc thi sáng tác** : Đi học ABC của Lê Lê ● **Cuộc thi thơ** 13 ● **Bướm trong vườn** 18 ● **Bướm muôn màu** 7 ● **Siêu thị Hoa Hồng** : do Đinh Gô phụ trách 10 ● **Giải trí** : Ô chữ — Đố vui có thưởng 8 ● **Ảo thuật** : của Lý Hữu Di 9 ● **Thủ công** : quả cầu ngộ nghĩnh của Trần Đức Chi ● **Sưu làm** : Thuyết tương đối là gì ? của Dịch Viên 20 — Galvani của Đặng Hoàng 26 — Thời tiết của Vịt Mò 27 — Thế giới thần tiên của san hô của Huy Yên 29 ● **Vườn hồng** : Đề yêu đời của Đỗ Phương Khanh 16 — Tay ngọc bên bếp hồng : Chả giò của Huỳnh Chúc 17 — Chì ọi của Lò Mò 17 — Mẫu thêu 17 ● **Tranh vui** : Tí Tí qua ống kính bác Sáu Râu của Nguyễn Tài 23 ● **Tranh phim** : Tin Tin và Đặc vụ than đá của Hergé 14 — Cùng đi với Từ Thân của Nguyễn Tài 24 ● **Truyện dài** : Chiếc vương miện cần ngọc của Conan Doyle 30 — Đôi bạn giang hồ của Phan Khương Thái 31

✱
TRANH BÌA CỦA VI VI
NGÀY VỀ

Thư Chủ nhiệm GỬI CÁC EM THIẾU NHI

Các em thân mến.

Hôm nay, chúng tôi nói chuyện với các em về phép lịch sự khi các em bước ra đường.

Khi đi ngoài đường, nơi chỗ đông người, các em chớ nên chen lấn, xô đẩy người khác. Các em nên nhường bước cho những người già cả, những người bệnh tật, nhất là các thương phế binh, những người đã hy sinh một phần thân thể mình cho đất nước. Các em cũng nên nhường bước cho những người có địa vị hay tuổi tác hơn các em. Đi chung với họ trên đường, các em nên dành cho họ lối đi bên phải của các em.

Khi các em va đụng người nào hay đập lên chân ai, các em nên xin lỗi họ ngay. Các em cũng nên nhớ chớ bao giờ cho rằng cứ đụng bừa hay đập bừa lên chân người ta rồi xin lỗi là xong chuyện.

Nếu có người lỡ đụng phải các em, các em giữ cử chỉ bình tĩnh, thân nhiên và im lặng là điều hay hơn cả. Các em không có phận sự khuyên dạy hay giáo dục bất cứ ai, ngoài những đứa em của các em. Với người xin lỗi các em, các em nên trả lời bằng một nụ cười thông cảm.

Đi ngoài đường, các em chớ nên nói chuyện ồn ào, huýt sáo hay ca hát om sòm trừ trường hợp hát chung với đoàn thể. Những cử chỉ này chỉ là của những người mất trí.

Người lịch sự không vứt rác và khạc nhổ xuống đường. Khi các em gặp mảnh chai bẻ hay những vật khác có thể làm hại người đi đường như vỏ chuối, đá, gạch vụn, các em nên lượm và bỏ vào nơi kín đáo hơn, để người khác khỏi đạp phải.

Trong các công viên, các em đừng đi trên bồn cỏ hoặc hái hoa. Các cây cỏ, hoa lá này dành để trang điểm làm đẹp thêm thành phố của chúng ta.

Mỗi khi các em đi cắm trại ở một nơi nào, trước khi ra về, các em chớ quên lượm hết rác mà các em đã vứt trong khi vui đùa.

Khi các em đi sau người nào, các em chớ có nói chuyện thà thầm hay cười đùa khích khích làm cho người đi trước hiểu lầm các em đang bân tăn về họ hay chê nhạo người ta.

Người lịch sự không nhìn chòng chọc người nào và dòm một cách tò mò vào nhà ai, nhất là không gây gỗ ngoài đường.

Khi các em gặp đám tang, đoàn quân diễu hành có quốc kỳ, những lúc chào cờ, các em nên đứng bước và nghiêm chỉnh chào. Đây là cử chỉ của con người giáo dục.

Có lúc các em cần đợi ai các em nên đứng chờ dưới bóng cây hay ngồi ở ghế công cộng. Các em không nên đi lượn qua lượn lại với cử chỉ đầy sốt ruột trông không được trang nhã cho lắm.

Cuối cùng, chúng tôi khuyên các em mỗi khi bước ra đường, các em nên ăn mặc sạch sẽ, gọn ghẽ, đi đứng đàng hoàng, nhất là đừng ngậm tăm dù các em vừa ăn xong.

Đây là những cử chỉ nhỏ nhất nhưng không kém quan trọng, mà các em cần nhớ để được mọi người quý mến và kính trọng.

Ông La Bruyère, một nhà văn hào Pháp ở thế kỷ 17 đã có nói: «Những cử chỉ, cách điệu mà ta coi thường cho là điều nhỏ nhất không đáng chú ý, song thường chính lại là cái làm cho kẻ khác định đoái khi họ phán đoán về sự xấu tốt của ta.»

Thân mến,

NGUYỄN HÙNG TRƯƠNG

DANH NHÂN VIỆT NAM TRƯƠNG MINH GIẢNG

ĐẶNG HOÀNG (Sao lục)

Trương Minh Giảng, người làng Văn Trinh, huyện Phong Điền tỉnh Thừa Thiên (Trung phần) làm quan triều Nguyễn với tước Bình thành bá dưới đời Minh Mạng (1820-1840) Ông có công lớn trong việc bảo hộ Chân Lạp (1) và đại thắng quân Xiêm (2) nhiều trận oanh liệt.

Năm 1811, thời Gia Long (1802-1819), nước Xiêm mất quyền bảo hộ Chân Lạp, vì thế người Xiêm vẫn nuôi mộng trở lại thống trị quốc gia

(1) Tức Cao Mên hay Khmer ngày nay.

(2) Tức Thái Lan.

này, tuy nhiên họ lại e sợ thế lực nước ta quá hùng mạnh nên chưa dám làm gì. Cuối năm Quý tỵ (1833) nhân vụ Lê Văn Khôi chống triều đình gặp thất bại đành phải bỏ đất Gia Định chạy trốn rồi cho người chạy sang cầu cứu. Gặp dịp may, vua Xiêm bèn đưa năm đạo quân thủy bộ sang đánh Việt Nam. Đạo thứ nhất toàn thủy quân với một trăm chiến thuyền nhắm Hà Tiên, đạo thứ nhì đánh Nam Vang trước, sau đó sẽ tràn xuống Châu Đốc, An Giang; đạo thứ ba tấn công Cam Lộ; đạo thứ tư tới Cam Cát, Cam Môn; đạo thứ năm phá Trấn Ninh.

Được tin cấp báo, vua Minh Mạng xuống chiếu sai quân phòng ngự khắp nơi. Để chống các đạo quân địch, nhà vua sai Nguyễn Văn Xuân lo mặt Trấn Ninh, Phạm văn Điền giữ Nghệ An, Lê văn Thụy đảm trách Cam Lộ, Trương Minh Giảng và Nguyễn Xuân xuống vùng An Giang, Châu Đốc.

Tiếp được lệnh vua, Thảo nghịch hữu tướng quân Phạm văn Thụy đóng tại Gia Định cắt cử Trương Minh Giảng và Nguyễn Xuân tuần tiễu An Giang và Châu Đốc.

Chỉ trong vòng một tháng, sau

ngày đại phá quân Xiêm trên sông Cồ Căng (An Giang), Trương Minh Giảng và Nguyễn Xuân lấy lại Châu Đốc cùng Hà Tiên dễ dàng. Thừa thắng, quân ta đánh thốc lên tận Nam Vang, đồng hời đưa Nặc Ông Chân về nước. Trương Minh Giảng, tham tán Lê Đại Cương ở lại lập đồn lũy gần Nam Vang để bảo hộ.

Cuối năm Giáp Ngọ (1834), Nặc Ông Chân mất nhưng không có con trai, Trương Minh Giảng xin lập con gái Nặc Ông Chân là Angmey (Ngọc Vân) lên làm quận chúa rồi đổi tên Chân Lạp là Trấn Tây Thành gồm ba mươi hai phủ và hai huyện dưới quyền một tướng quân, một tham tán đại thần, một đề đốc, một hiệp tán và bốn vị chánh phó lãnh binh người Việt trông coi. Riêng những yếu điểm thì đặt tuyên phủ hoặc an phủ để phòng ngự. Năm 1840 vua Minh Mạng sai Lê Văn Đức, Doãn Uẩn là các vị chánh phó khâm sai đại thần sang tiếp xúc với Trương Minh Giảng rồi đi kinh lý mọi việc ở Trấn tây thành như: khám xét việc buôn bán, đo ruộng đất, định thuế đinh, thuế thuyền bè.

Một thời gian sau người em Nặc Ông Chân là Nặc Ông Đôn, được quân Xiêm giúp đỡ, nổi lên cướp phá khắp nơi, quân đánh dẹp mãi không xong. Năm Thiệu Trị nguyên niên (1841) Tạ Quang Cự xin bỏ Chân Lạp để rút về giữ An Giang, vua Thiệu Trị chấp thuận. Trương Minh Giảng phải lui binh.

Buồn bực vì không giữ yên được Trấn Tây Thành cuối năm 1841, Trương Minh Giảng về tới An Giang thì mắc bệnh rồi mất.

LỜI VÀNG

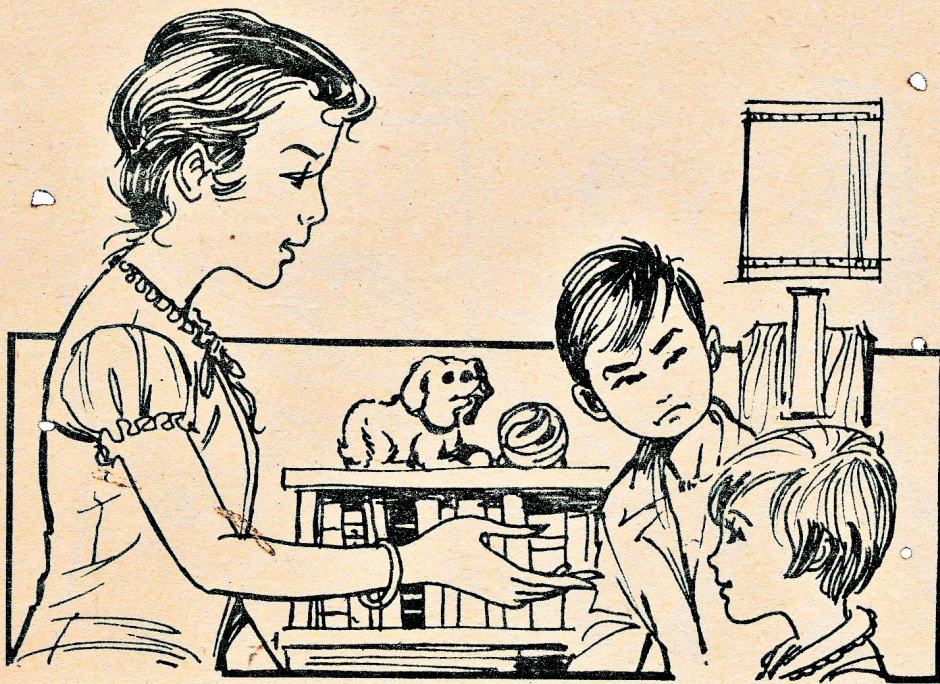
— Giáo dục con người là gì? Phải chăng là rèn luyện cho người có thể đối phó với mọi hoàn cảnh.

HIBBEN

— Người ta lo khai trí cho bạn trẻ chứ người ta không huấn luyện những người bạn trẻ nên người.

RIVET

TẤN KỊCH HẠ MÀN

MINH-QUÂN

Nói cho công bình thì chuyện chả có gì đáng cho là chuyện tầm phơ thế thôi mà lại hóa thành to chuyện, nghĩ có ức lòng chưa? Bác Hòa bên cạnh nhà này vẫn liệt loại chuyện tầm phơ này vào thứ chuyện «đòn dưới đất, cất lên lưng» đấy, thưa quý vị!

Nguyên do thế này, em Bé vẫn được mẹ nuông nhất nhà — út mà lại! — cho nên Bé ta cũng hơi quá trớn đi một tí, đôi khi. Đôi khi thôi vì mẹ ưa nời nóng bất ngờ, nếu thấy bà nuông chiều mà làm quá đi thì bà lại dùng giải pháp quân sự thẳng thừng. Ấy, thế mới khổ! Con nít con nôi nào đã biết thế nào là vừa, là đủ, là nên dừng lại! Cứ thấy *Bụt hiền toan xỏ chân vào mũi* là thường!

Nhà tôi điều xáo trộn này xảy ra đều như cơm bữa. Nhất là mỗi buổi trưa sau giờ cơm. Ba xách tờ báo lên gác. Anh Hùng cũng lên theo, đi nghỉ trưa, tôi sắp sửa phụ với chị bếp dọn dẹp. Mẹ tôi mở tủ lấy cái kính, tay cầm cuốn sách, miệng nói một câu quen thuộc:

— Đi ngủ, bay!

Nói xong, chả để ý coi lũ nhỏ có làm theo không, đã vào phòng. Cỡ mười lăm phút, mẹ tôi bỗng nhớ lại

thì quay sang trái, quay sang phải đều không thấy hai đứa nhỏ nhất dấu. Thế là bà cáu liền. Bà quát liền:

— Hai đứa nhỏ đâu? Lại kiểm chuyện nữa hử? Không sợ bị đòn hử? Đã dặn làm sao?

Từ nhà dưới Bé thò đầu lên, phụng phịu:

— Con đi tiểu mà!

Mình tiếp liền:

— Con dò lại bài mà!

— Không phải giờ học dò bài gì hết. Đi ngủ! Còn con kia, đi tiểu gì mà cả 15 phút chưa rồi! Lên mau!

Hai đứa vùng vằng, nhưng vẫn phải riu riu làm theo lời mẹ. Vào đến phòng, đứa tranh cái gối gác, đứa tranh cái chăn đơn lại cái nhau chỉ choé, khiến mẹ phải buông cuốn sách ra:

— Im! Vào đây ngủ hay vào đây cãi? Muốn đòn không?

Im được năm phút rồi thì:

— Trả cuốn sách cho tao! Tao xỉ trước.

— Không! Của người ta mà giành, mẹ mua chung cho cả nhà chứ không mua riêng cho ai hết. Đừng làm trời...

— Cái gì vậy, hử? Tụi bay có

ưng đòn không? (mẹ kêu với ra ngoài) Đứa nào đem cho mẹ cái roi coi! Tụi bay làm tao điên luôn! Giờ này không phải giờ đọc sách, nhớ không!

Mình:

— Mẹ cho con đọc một chút!

— Nhiều chuyện, con nít bày đặt...

Bé gan hơn anh:

— Chớ mẹ đọc đó sao?

Mẹ hơi ngăn ngữ:

— Mẹ lớn rồi. Với lại mẹ đọc một chút rồi mẹ ngủ liền, còn tụi con đọc rồi mê luôn, không ngủ...

— Không đâu mẹ ơi! Đọc để ngủ hơn. Tội con mà!

Mẹ quên cả chuyện không có đứa nào đem cái roi vào cả vì mẹ đã xiêu lòng trước lời nài nỉ của hai đứa. Ba mẹ con đều chăm chú vào sách. Thịnh linh bé ngừng đọc, hỏi:

— Mẹ ơi! *cười rộ* là gì hử mẹ?

— Cười rộ là cười to lên đó, mà thôi, ngủ đi, đọc hoài.

— Mẹ cũng chưa ngủ mà!

Mẹ thở phào một cái đáng chừng bực bội nhưng cố nén. Hai phút sau:

— Mẹ ơi! *Thủ cấp* là gì mẹ?

— Cái gì? *Thủ cấp*? là cái đầu người ta bị cắt ra (nhân dịp đó, mẹ nói luôn với Minh) Con thấy em con chịu khó chưa! Cái gì nó đọc mà không biết là hỏi liền. Còn con...

— Con cũng đọc sách mà...

— Thì đọc chớ sao, mà nhìn thấy cái hình minh họa rồi thôi, mẹ biết quá, dừng cái...

Đang nói thao thao mẹ chợt nhớ ngừng lại, gặng hỏi Bé:

— Mà này, con đọc cuốn gì mà có chuyện *thủ cấp* trong đó? Ai mua cho con? Nó là cuốn gì?

Bé hoảng vội vàng giấu cuốn sách nhưng đã muộn. Mẹ ngồi lên, nhòai tới một chút là vở ngay được cuốn «*Sa tăng hồn chiến với chú Thoòng*» Giọng mẹ giận dữ

— Ai mua cho con cuốn này? Ai mua?

— Con không mua, con Hồng cho con mượn. Nó nói coi thử coi, hay lắm!

— Con Hồng?

— Dạ, con Hồng bạn học con đó mẹ... Mẹ đừng la con, nó nói mẹ nó không la nó đâu, mẹ nó cho nó đọc, mẹ ời !

Và Bé nhoe cười—cái thứ cười nịnh, cười lấy lòng chính quyền ấy mà — đoạn xích lại gần mẹ một chút vùi đầu vào ngực mẹ, ồm ồm ra cái điều ta đây, con út đây, dễ yêu lắm đây !

Đúng lúc đó, con Hà can thiệp vào. Con bé này học tận trên Thủ Đức — và là đứa «đứa» nhất được ba khen là có kỷ luật, giống ông. Nói cho rõ ra thì nó về từ lúc câu chuyện bắt đầu, nhưng nó còn nhằn nha lục thức ăn dưới chạn và trong tủ lạnh nên chưa có thì giờ tỏ cái oai quyền làm chị ra. Nó can thiệp như thế này đây :

— Mẹ vậy là yếu rồi ! Cầm cán cân công lý mà không vững vàng như vậy đó là yếu rồi. Phải công bình mới được...

— Đúng đó, phải là thằng Minh hay tụi lớn là ăn roi rồi...

Mẹ có vẻ ngượng quá. Mẹ không bao giờ muốn cho lũ con biết là mẹ «yếu», mẹ mà yếu hờ, còn khuya ! Mẹ bắt đầu cúi rồi đây này. Chỉ tại bà hay đề cho lũ con thảo luận dân chủ nên chúng lấp lờn phê bình, phê bát nọ kia. Mẹ tức quá, song mẹ chưa kiếm ra có chính đáng để thị oai thì may đâu, mẹ vừa chợt nhớ ra : mẹ đã bảo đưa roi mà chả ai đưa cho mẹ. Tức thì cơn giận bùng lên như vôi sống sôi sục khi vào nước, mẹ la :

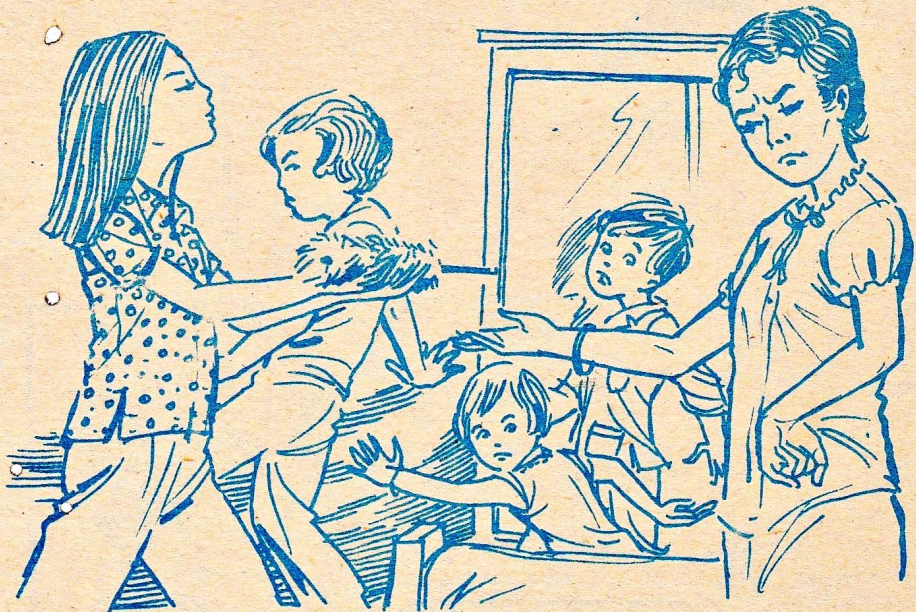
— Đừng vội, con ời ! Tao sắp phết cho lớn nhỏ mỗi người năm roi bây giờ đây chứ ! Tao bảo đưa cái roi mà từ nãy giờ không đứa nào đưa hết, tại sao vậy, hờ, hờ ?

Con Hà hơi chùn lại :

— Con vừa về, đang thay áo, làm sao đưa được ? Với lại mẹ bảo mấy người kia chứ có bảo con đâu.

— Đừng làm chuyện, tao bảo đưa cái roi đây ! Tao không giận với tụi bay. Làm sao bay dám kết luận là tao thiên vị con Bé ?

— Thi...

— Không có thì với mà chi hết, đưa cái roi đây !

Lần này, chị Cả thấy dằng dai bất lợi, chị biết là mẹ vốn hay giận lây (cũng đôi khi mẹ đã bỏ qua một lỗi cho đứa nào rồi, nhưng đứa khác làm mẹ giận vì một lỗi mới, mẹ lại lỗi lỗi cũ ra, phạt luôn. Cái lỗi trừng phạt kiểu đây chuyện này không được đàn con tán thành chút nào). Vì vậy, cái roi bị bụi phủ một lượt mỏng trên nóc tủ được đem lại tận tay mẹ.

Câu chuyện kết thúc ra sao ? Các bạn hẳn tò mò hỏi. Thôi ! Cho tôi được yên thân ! Nói ra nó mất cả vui.

Đầu năm đầu tháng mà kể chuyện bị phạt ra, dù chỉ bị bắt nằm xuống và nhịp nhịp vài cái thị oai chứ không bị đánh đòn nghe cũng kỳ kỳ làm sao ấy, ngượng chết đi !

Vả lại mục đích tôi không phải là kể vụ trên, tôi định kể vụ này cơ. Số là một bữa nọ, Bé ta thấy mẹ cứ ngồi cặm cụi đóng mấy cuốn vở ở bàn lớn phòng khách. Kể thì cũng đã quá giờ đi ngủ của lũ nhỏ dưới 10 tuổi rồi (Mẹ ra lệnh đứa dưới 10 tuổi phải đi ngủ lúc 9 giờ) nhưng con Bé nó ghê lắm : nó thấy mẹ còn ngồi là nó cũng ngồi. Lúc trước thì nó bảo là nó đợi mẹ cùng đi ngủ chờ ngủ trước bỏ mẹ một mình tội, với lại... mẹ sợ ông già (chả biết ông già nào ?)

Bây giờ thì nó biết đã hết cái tuổi nói hươu nói vượn như thế rồi, nên nó cứ ngồi, mặt nặng mày nề, chốc chốc lại giục mẹ :

— Mẹ ! Đi ngủ ! Mẹ, đi ngủ !

Ban đầu mẹ mãi say sưa khâu chỉ, may, đồng nên mẹ không để ý, song chỉ mấy phút sau nghe đồng hồ đồ, mẹ chợt nhớ, kêu lên :

— Con bé này, hay chưa ! Đến giờ thì cứ đi ngủ, mẹ còn bận tay, có muốn đôn không ?

— Không phải mới lên ba đâu mà còn làm nũng !

— Bậy lớn mà tối nào cũng sờ vú mẹ !

— Tại mẹ cứng nó quá mà ! Rồi nó hư cho mà xem !

Ba bốn đứa cùng một loạt tấn công em út. Nó đỏ mặt lên vừa vặn lúc ba cũng buông tờ báo, chen vào :

— Tại mẹ mày hết, để nó ngủ riêng đã sao ? Sắm cái giường nhỏ kê gần đó cho nó ngủ cho quen, cứ ôm ôm lấy rồi khi nó làm nũng lại la lên...^o

Mẹ buông cuốn vở đó gờ dờ dang, lột kính ra khỏi mắt, gằn giọng :

— Cái gì vậy ? Hay chứ ? Mấy người này ! Nó ngủ với tôi thì can gì đến ai ? Cái giường tôi rộng, nó ngủ với tôi có sao không ? Tự nhiên mà bày đặt mua thêm cái giường nhỏ cho chật nhà. Ai có phần nấy. Việc gì ra việc nấy : nó làm nũng thì

trị tội làm nũng, chớ ăn thua gì đến việc ngủ riêng, chung?

Xem chừng lý luận vững vàng rồi, mẹ xây qua con út ra lệnh:

— Vô phòng tắm đánh răng rồi đi ngủ đi! Mẹ muốn ngủ lúc nào mẹ ngủ sau, phải bỏ thói giục mẹ đi ngủ một lần, không thì có ngày... Đừng thấy tao thương....

Cô út vùng vằng một cách yếu ớt, đứng lên, hai chân dầm mạnh xuống nền nhà làm chị Thu cười vằng lên:

— Coi chừng lũng gạch giờ...

— Ý cha! Vô ngủ một mình rồi làm sao sờ vú? Buồn quá đi...

Thế có ác không? Có dễ giận không? Người ta đã chín bỏ làm mười, đã chịu tuân kỷ luật vào đánh răng một mình mà còn trêu tức, chịu sao cho nổi? Thế là Bé ta ngừng lại ngang cửa phòng tắm, òa lên khóc: hu, hu, hu...

— Cái gì mà khóc? Con này thật là quá sức. Con đã nói mẹ cứng nó quá mà...

Thật là thừa gió lớn bẻ măng con, thật là chẻ đầu vào lửa đỏ, thật là... Mẹ vừa cầm lại cái kim, chưa may được mũi nào, mẹ tức thì đứng lên. Lần này khác hẳn thông lệ không có réo gọi «Đưa tao cái roi» mà mẹ đi phăng phăng tựa như con tàu rẽ sóng đến trước tủ tẩy cái roi, đoạn mẹ quát to làm đứa nào cũng giật mình:

— Con bé kia! Lại đây! Lại đây!

Bé hơi run song còn chần chờ nhìn ba cầu cứu. Ba lại không tế nhị gì cả, lên tiếng bênh:

— Thì mợ đi ngủ với con cho rồi, làm gì mà...

Thôi, thế là hết! Không mong hàn gắn, hòa giải được nữa. Đồ võ cả rồi. Bé bị trận đòn nên thân, không chỉ vì một lỗi này mà còn vì cả chục lỗi nữa, những lỗi cũ kỹ, dễ chừng đã mọc meo từ lâu.

Đánh xong, mẹ bắt bé vòng tay đứng lại, xin lỗi và không được khóc, đoạn mới cho đi rửa mặt. Bé ta ức quá, chỉ nín trước mặt mẹ thôi, vào phòng tắm lại khóc lên tí tí, dai dẳng.

Ba thấy phải can thiệp thực sự:

— Thôi! Đứa nào coi dễ em rồi đấy, nó lên gác ngủ với ba. Mẹ mày... con mới bằng con muỗi mắt mà giờ giọng kỳ luật ra. Tao đã nói trên 12 tuổi tao mới đánh.

Bé thôi khóc lắng nghe ba (nói cho đúng, nó chỉ còn khóc chừng chừng đề mẹ hối hận gọi đến lau nước mắt như lệ thường, nhưng lần này bé ngạc nhiên không thấy mẹ tỏ ra hối hận gì cả, tình hình có vẻ căng thẳng quá) rồi ba dứt lời nó lại khóc. Phần ba, ba cũng tưởng nói thế để mẹ dỗ nó, nào ngờ mẹ lại tỏ ra không cần ngủ với con út.

— Tốt lắm! Đi lên lầu ngủ với ba đi! Tao càng được khỏe thân!

Bé đứng lặng một giây, song nó vốn là đứa khá cứng cõ, mẹ đã đuổi nó thì nó sẽ ngủ với ba, sợ gì? Ngủ với ba càng thích; có giường nệm này, có nhạc này, nó cũng muốn cho mẹ biết nó không phải đứa hèn, bám theo đuôi mẹ chứ!

Thế là bé ta đánh răng, rửa ráy, thay quần áo rồi lăm lỳ ôm gối đầu, gối gác lên lầu, không quên đem theo cái chăn đơn. Ba giảng hòa:

— Thôi, mẹ mày năn nỉ nó đi cho rồi, chớ nó lên ngủ với ba thì buồn rồi khóc cho coi!

Bé tuy giả vờ cương quyết song lòng đã hơi nao núng, chỉ chực mẹ kêu một tiếng là tháo lui liền. Nào ngờ mẹ điềm nhiên, buông một câu răn hơn đá tảng dưới sương đêm:

— Đừng lo, để coi ai khóc!

Thế là thôi, khó mà làm hòa với

mẹ như trước nay. Mọi người lục tục về phòng. Đèn tắt biến. Nhưng không khí có vẻ ngọt ngào khó thở. Đồng hồ vẫn đều đặn lên tiếng mỗi 15 phút cho đến 12 giờ đêm. Mẹ không ngủ được, mẹ vặn đèn lên đọc sách. Bên này, Thu đoán biết nguyên do, nhưng không dám hỏi han gì. Rồi mẹ lại tắt đèn... Rồi mẹ lại mở đèn, ra phòng khách làm gì đó, nhưng mẹ rất sẽ sàng, không khua động gì cả.

Đột nhiên, trong vắng lặng của đêm sâu có tiếng lịch kịch, tiếng mở cửa phòng trên lầu rồi đèn cầu thang bật sáng và chào ới—một bóng người nhỏ bé đi xuống. Tức thì có tiếng mẹ gát lên—song dịu dàng:

— Đứa nào đó! Giờ này còn xuống làm gì nữa?

— Thưa mẹ, em bé...

Thu phóng tốt ra đón em và đỡ lời. Mẹ còn vờ:

— Con bé ư? Nó ngủ với ba mà!

— Thưa mẹ, bé đi tiểu!

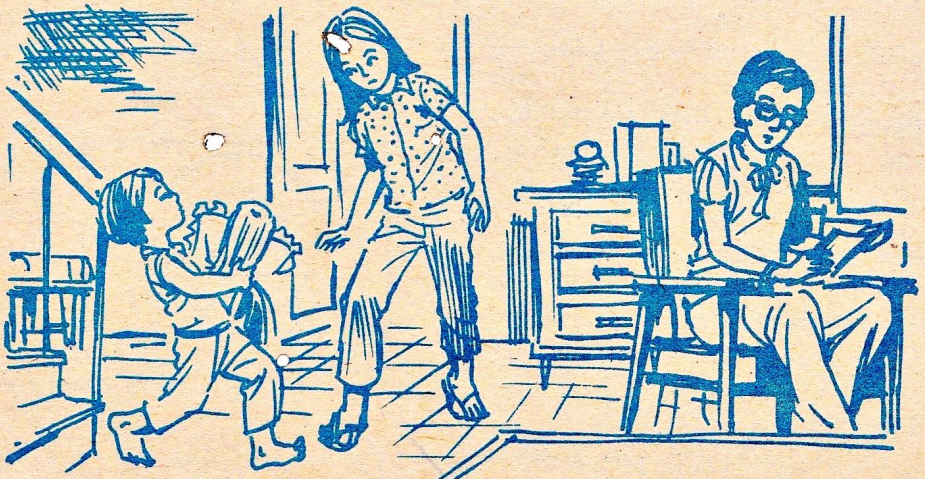
— Trên lầu có phòng tắm sao không đi?

— Thưa mẹ... đèn phòng tắm hư, tối quá...

Giọng bé thật biết điều, thật dễ thương, mẹ không thể làm gan được nữa, tuy nhiên mẹ vẫn còn làm vẻ lạnh:

— Vậy thì Thu dắt em vào phòng cho nó đi tiểu rồi...

Mẹ nói đến đó thì bé và chị đã đến cửa phòng mẹ và mẹ cũng vừa đi ra. Thật đúng lúc, Thu du bé đến cạnh mẹ, mẹ không cưỡng nổi, mở rộng vòng tay và bé lao mình đến.

Thu cười rất tươi, thầm nghĩ :
Thế là vở kịch kết thúc có hậu rồi,
tốt ! Chị cả quay về phòng mình, cười
trong bóng tối, tự lấy làm hãnh diện
về vai trò trung gian, gạch nối rất đáng
giá của mình !

Chứ sao ! Vì người chị biết rằng
trong bao lâu bé còn nằm thao thức
trên lầu thì mẹ còn trần trố dưới này,
không chợp mắt !

Còn phòng bên ! Bé thủ thủ với mẹ
rằng bé đã đi tiểu đến ba lần trong
phòng tắm trên lầu và tại trên đó bồn
quá, nên bé phải xuống đây. Bé luồn
cổ tay tròn trĩnh, mát rượi vào cổ mẹ,
ghì chặt lấy, hít, hít không ngừng lên
tóc mẹ và thêm : « Tóc mẹ thơm, tóc
mẹ thơm ».

MINH-QUÂN

CHIỀU TRONG VƯỜN

Riêng về H₃T

Chiều đứng trong vườn theo hướng
gió

Đưa mắt nhìn cao bóng khói lên
Nghiêng nghiêng dáng mảnh hàng
cau đó

Dang tay đón nhận khói trên nền

Chiều đứng trong vườn nhìn sương
đọng

Trên cành cây ngọn tháp vườn trăm
Điềm bông cao trắng xinh như mộng
Đẹp cảnh chiều quê : em nhủ thầm

Chiều đứng trong vườn nghe chim
hót

Ríu rít cùng tiếng dế te te
Róc rách nương buồn dòng nước
ngọt

Cạnh đấy tàng dâu rộng cánh xòa

Chiều đứng trong vườn phơi mái
tóc

Xòa bờ vai chảy theo gió bay bay
Sung sướng hồn nhiên em tuổi ngọc
Guồng những tơ vàng đẹp đôi tay

Chiều đứng trong vườn quanh cảnh
vật

Đẹp tuyệt vời sao tả được chiều ơi !
Thoảng hương hoa buổi em ngây
ngất

Tâm hồn mơ mộng lại lên khơi !

NGUYỆT THU : ttna -
(Mỹ Tho)

CÁCH IN HÌNH TRÊN BỘT

Vật dụng :

- Bột gạo thiệt nhuyễn
- Lon nào bạn thích để in hình lên.
- Chén để pha bột
- Một que cây nhỏ dài 10cm
- Bút lông.
- Giấy để vẽ hình.

Cách làm :

Bạn pha bột gạo cho sền sệt (h.1),
rồi đổ lên đáy lon để in hình (h.2),

ra nắng phơi khô, đến khi bạn sờ
tay vào bột hơi cứng và dính. Bạn lấy
bút lông vẽ hình lên giấy (h.3) và áp
hình ấy vào đáy lon có bột, (h.4) xong
bạn lấy que cây nhỏ, gõ đều lên hình
(h.5) cho đến khi sau lưng giấy nổi
rõ hình lên (h.6). Thế là bạn gỡ giấy
ra sẽ có hình in trên lon thật đẹp,
nhưng ngược (h.7), có thể vẽ bút
lông đủ màu.

Chú ý : Nơi có vẽ hình áp vào
bột, và sau lưng giấy lật ngược lên,
thì hình hơi mờ mờ, bạn gõ đều lên
sẽ hiện rõ hình ra như mặt trước.
Chúc bạn thành công.

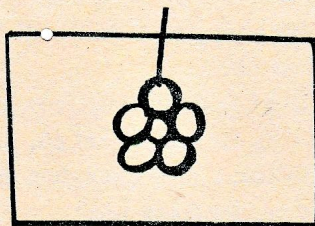
PHẠM LIÊU

Chén pha bột gạo

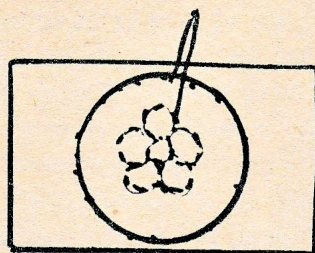
H.1

Hình bông vẽ trên giấy

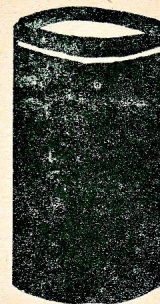

H.3

Hình mờ ở dưới

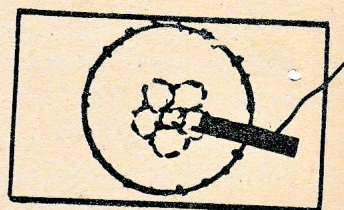
H.4

H.2

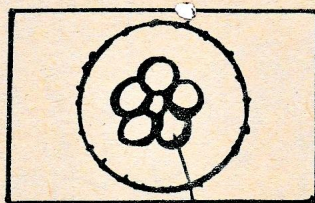
Lon để in hình

Que cây

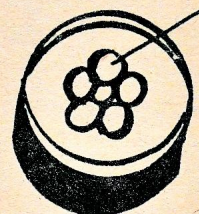

H.5

Hình in trên lon

H.6 Hình đã in rõ

H.7

... Sáng nay, thư viện đã mở cửa và tòa soạn cũng sinh hoạt lại rồi chị nhỉ? Sáng nay em mắc bận phải ở nhà em buồn kinh khủng. Em nhớ tới ánh mắt sáng ngời của anh Thảo, giọng nói vui vẻ và sang sảng của anh Quang đáng điệu lừng khừng của anh Hoạt nhớ đến tiếng đàn của anh Uyên thụy Phương, và nhớ đến chị Ngọc Bích với nụ cười thật tươi trên môi hồng, chị Long Hương với má lúm đồng tiền dễ thương. Em nhớ đến quang cảnh rộn rịp ở thư viện đó chị!...

Chị ơi! Trong số báo 77 này, em có đọc lá thư của bác Chủ nhiệm, và trong thư bác Chủ nhiệm có đề cập đến tuần báo sẽ xuống thành Bán nguyệt san... Em thấy thương cho bác Chủ nhiệm quá chị ơi! Cũng vì lo cho thiếu nhi Việt Nam nên bác Chủ nhiệm phải chịu lỗ lã, bác vẫn không than van một tiếng nào, trái lại bác Chủ nhiệm lại còn cố gắng sao cho Thiếu Nhi vẫn hay và đẹp. Trời ơi! Bác Chủ nhiệm (nói riêng) các chú, bác và chị (nói chung) trong tòa soạn thật là kiên nhẫn và không nản chí nản lòng. Sao các bạn thiếu nhi và em không có chí kiên nhẫn như chí của các chú, bác, cô, chị trong tòa soạn... Tại sao chính em và các bạn thiếu nhi không giúp cho tuần báo Thiếu Nhi đứng vững và sẽ không bao giờ xuống Bán nguyệt san.

T.T. Saigon

... Hôm nay là ngày chủ nhật nên em mới có thì giờ viết thư cho chị đây. Chị biết không hồi tết tất cả tiền lì xì của em được 4.000đ. Chị biết em làm gì không? Em... ra nhà sách Khai Tri và vác về 6 bộ Thiếu Nhi hết 3.600đ. (vì bộ 1 em đã có nên em chỉ mua bộ 2 tới bộ 7 mà thôi) còn dư 400đ. em mua cuốn «Chuyện bé Phụng» nhưng thay vì 250đ. cô thu ngân chỉ tính có 200đ. mặc dù em có nói là 250đ. lận và cô ấy lại còn cho em một cuốn thư mục nữa. Ôi! Không còn nỗi vui mừng nào hơn khi em khệ nệ vác 6 bộ Thiếu Nhi chị ạ.

H.H. (Saigon)

... Thừa chị, là một người Việt Nam, em cũng hơi có máu văn nghệ sĩ tính một chút, nên thường làm những bài thơ gởi về tòa soạn, nhưng nó cứ ào ào bay vào sọt rác chớ ngày hòa táng, nhưng em vẫn thích làm thơ mãi mãi chị ạ, ngày xưa Tản Đà viết mấy câu thơ: «Càng học đề thi thi cứ hỏng, thi hỏng ông càng tốt bộ ngông» ở đây em cũng dùng «chiến thuật» như Tản Đà, bài càng vào sọt rác, em càng sáng tác nhiều hơn, một ngày nào đó, chị quá mỏi tay mà cho bài em nằm trong T.N thì khi đó giá kiếm ước của em mới giảm xuống chị ạ, em gởi chị bài thơ này, đừng «hất hủi» nó chị nhé, nếu có mời nó đi dự buổi tiệc ở dưới... «sọt rác» thì cho nó từ từ chị nhé.

S. Nha Trang

...Chị Khanh thương, em viết thư này đến chị đề góp ý về tờ báo của chúng ta, Em thấy báo lúc này có vẻ hay hơn nhiều số trước, bây giờ thu ngắn thành bán nguyệt san ưỡn quá chị ạ. Em đề nghị chị nên tăng giá báo (tăng năm, mười đồng hay hai chục đồng có sao đâu chị); các bạn mua thêm cũng như đã góp phần tài chánh để duy trì tờ báo yêu mến này. Tuy nhiên, các bạn cũng có thể nhờ mua báo mà thu thập được nhiều tài liệu quý giá cho sự học hành ở trường. Em hứa là sẽ vận động «Thiếu Nhi» cho chị.

P.T. (Saigon)

... Nếu tất cả mọi người trong nước này đều là chị, là chú Nhật Tiến, là bác Hùng Trương là tất cả gia đình thiếu nhi thì em tin chắc rằng đất nước mình không có chiến tranh, tuổi trẻ chúng em không còn những người mù chữ, đi bụi đời, du đãng, phải không chị.

... Chị biết không tình em đánh số đề liên miên, ai cũng đánh hết, chuyên mua báo về coi đề «đoán», cho nên mỗi khi em cầm tờ Thiếu Nhi coi thì mấy bà già chạy lại hỏi, «tuần này kết con gì đó em» chị nghĩ coi có bức mình và buồn cười không, em phải nhiều lần giải thích rằng đây không phải là báo số đề, mà là tờ Thiếu Nhi, tuần báo giáo dục tuổi thơ, họ mới hiểu.

T (Tom Kỳ)

NGU

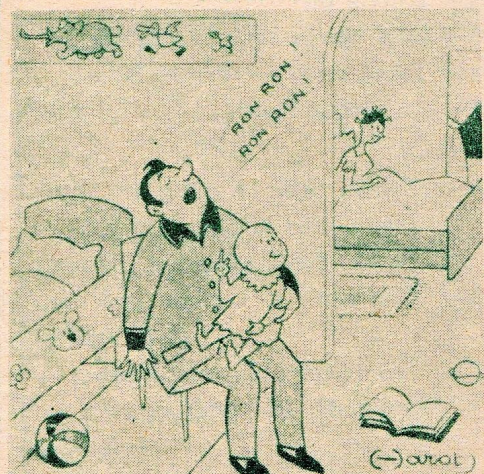
Một anh nọ ra giọng triết lý với bạn mình về đề tài «Thế nào là Ngụ?» :

— Đề tao nói cho mày nghe : ở đời mình nói cho người ta nghe, viết cho người ta đọc, người ta suy nghĩ để hiểu ý mình muốn diễn tả cái gì? Còn nếu mình viết hay nói mà người ta không hiểu được thì đúng là mình ngụ dốt cùng mức. Mày biết chưa?

Anh bạn đứng trầm ngâm một chốc rồi nói :

— Này đến giờ mày nói cái gì lắng nghe tao chả hiểu gì ráo!

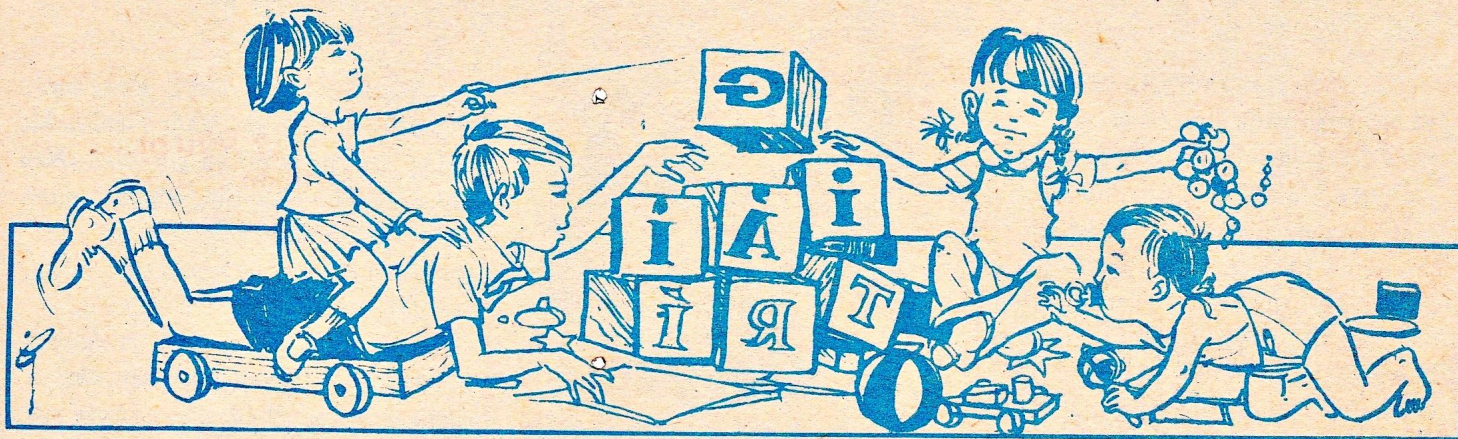
T.B.H. (Cần Thơ)

— Thế nào, «nó» ngủ chưa?

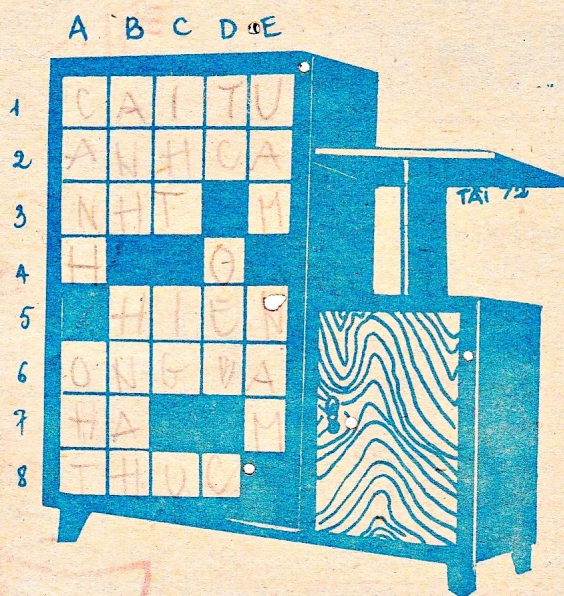
— Thừa mẹ rồi!

Ô CHỮ: CÁI TỦ

DƯƠNG THẾ TÀI
(Phan Thiết)

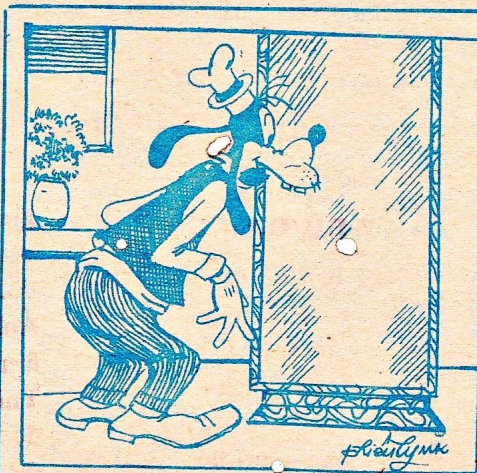
NGANG:

- 1— Tên ô chữ
- 2— Anh lớn trong nhà
- 3— Tên bác chủ nhiệm (viết tắt) — Em
- 4— Hát — Vòng tròn
- 5— Không dữ
- 6— Lớp người sanh ra cha mẹ
- 7— Tiếng cười — Trước N.
- 8— Ăn (tiếng Hán).

ĐỌC:

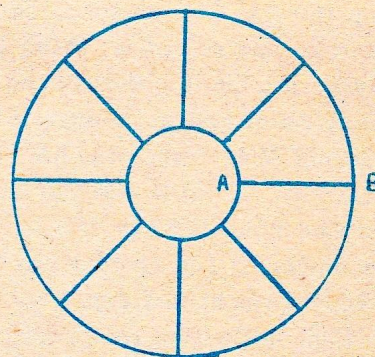
- A— Trước khi có đồng hồ, mỗi đêm người ta chia làm 5... — Người được sống lâu (ngược)
- B— Tám hình — Có học phải có... (viết ngược)
- C— Trơ (tiếng Hán, viết ngược) — Dùng để hỏi (viết ngược) — mập mập
- D— Một bộ môn thể thao rất được yêu chuộng (viết tắt) — Con

vật sống trong rừng, lanh lẹn, leo cây rất nhẹ nhàng và rất dữ (viết ngược) — Xê
E— Bầu trời âm đạm, thê lương — Loài cây ưa mọc trên gỗ mục.

Trong bức tranh này có 1 điểm vô lý. Các em Thiếu Nhi tìm thử xem.

ĐỒ VUI CÓ THƯỞNG

Một người thợ phác họa một chiếc cửa kính tròn gồm chín miếng kính màu, như hình bên, cho một nhà thờ. Anh thợ nghĩ chiếc cửa muốn cân đối thẩm mỹ thì diện tích của mỗi miếng kính hình quạt ở ngoài phải bằng diện tích của miếng kính tròn ở giữa. Biết rằng cái cửa kính tròn này có đường kính là 30cm, và các miếng kính sẽ được gắn dính liền sát nhau, hãy tính chiều dài của các cạnh thẳng AB của các miếng kính hình quạt bên ngoài.

*

5 em ở Sài Gòn—Gia Định và 5 em ở các tỉnh gửi giải đáp đúng về sớm nhất được tặng mỗi em một sổ Thiếu Nhi

Đề tạo một sự công bình tất cả thư từ tham dự mục này bắt buộc gửi về tòa soạn bằng đường bưu điện! Gửi thư tay được kể như bất hợp lệ.

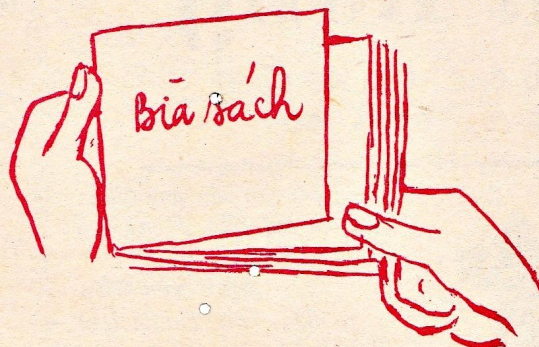
ẢO THUẬT

pháp lật sách mà thôi.

Bây giờ bạn lấy ngón tay giữ ở góc trên và lật các trang giấy cho khán giả xem thì bên trong không có gì cả. Nếu bạn lấy đầu ngón tay cầm

ở góc dưới mà lật, những hình hoa sẽ hiện ra.

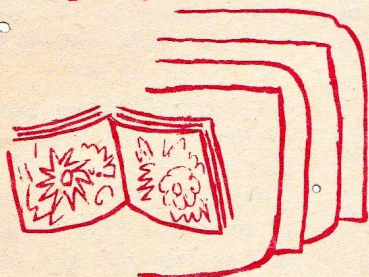
LÝ HỮU DI
(Kiên Giang)

Quyển sách kỳ dị!

A — **Trình diễn** : bạn lấy ra một cuốn sách dày, dùng tay lật ra từng trang 1, đưa cho mọi người, xem, bên trong không có một dấu vết hình ảnh hay chữ nào cả nhưng khi đưa lên miệng thổi vào một hơi dài, từ đầu lật lại, thì bên trên mỗi trang xuất hiện những hình bông hoa đẹp, làm cho khán giả không suy nghĩ ra được.

B — **Vật liệu** : một cuốn sách giấy trắng dài chừng 2dm5, rộng chừng 3dm, bên trong chừng 40,50 trang bên ngoài dùng giấy cứng làm bìa. Đếm từng trang thứ nhất, mỗi trang số 1 vẽ ở góc trên bầu tròn lại, những trang số chẵn vẽ ở góc dưới. Bây giờ, từ mặt trang thứ hai đến trang thứ 3 vẽ hình hoa đẹp, mặt

trang 4 và 5 không vẽ. Trang 6,7 lại vẽ tức là cách 2 trang vẽ một lần cho đến hết.

C — **Cách biểu diễn** : muốn cho trong trang sách hiện ra hay biến mất thì tùy thuộc vào phương

«THỦ CÔNG»

Quả cầu ngộ nghĩnh.

Vật liệu :

- 1 miếng xốp (thứ xốp trắng làm thùng cà rem)
- 1 ống hút nước ngọt
- 1 miếng giấy vuông hơi cứng.

Cách làm :

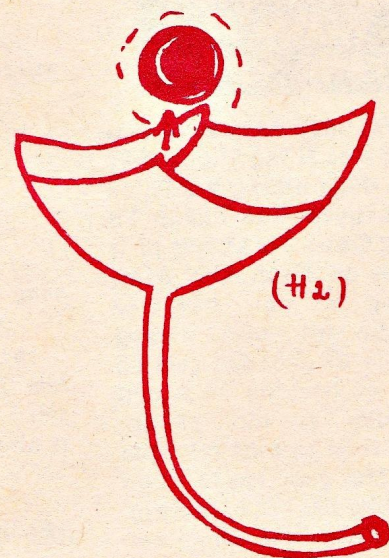
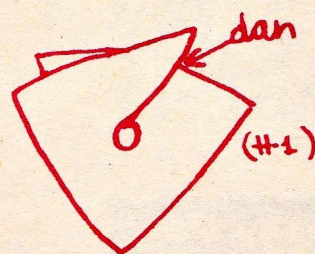
Cuốn miếng giấy thành hình phễu đục lỗ ở giữa và gắn ống hút vào. Dùng dao lam gọt miếng xốp thành hình cầu (như hòn bi)

Đặt quả cầu lên phễu thổi nhẹ, quả cầu bị đẩy bay lên rất ngộ.

Chú ý : phải gọt quả cầu thật tròn và láng, có thể dùng bút màu tô thêm cho đẹp.

«Chúc các bạn được mãi mãi như sau 5 phút»

TRẦN ĐẮC CHÍ

CÂY DỪ ĐA DỤNG

Nếu nhà bạn có cây dừ, mái đã rách hết, cán và kéo còn tốt, Bạn dùng cho nó an nghỉ nơi thùng rác nhé ! Ảnh sẽ chỉ cách cho bạn xài cây dừ đó.

Nếu các bạn phơi đồ, hàng dây thép đã hết chỗ mà đồ thì còn nhiều, làm sao đây ? Yên chí ! bạn hãy

giương cây dừ lên, máng cái cán vào một chỗ trên dây thép và... phơi đồ. Hãy phơi trên từng cái kéo. Ảnh họa dở lắm nên không thể họa hình ra đây được. Nhưng với các Thiếu Nhi thông minh thì chuyện đó không hề gì, phải không các bạn thân mến ?

ẢO ANH
(Gia Định)

SIÊU THỊ hoa hồng

BÁN ĐỦ CÁC LOẠI NỤ CƯỜI

Quản lý : **ĐÌNH GÔ**

QUANH VIỆC TUYỂN CHỌN THÁNH TỒ LÀNG CƯỜI

Đã mấy tuần nay, Siêu Thị Hoa Hồng không thấy lựa đăng những ý kiến về việc tuyển chọn Thánh Tồ làng Cười. Đó không phải vì lý do Đình Gô đánh trống bỏ dùi, bầy việc rồi bỏ rơi luôn, nhưng cốt là để chờ đợi xem bà con cô bác còn có ai nêu ý kiến gì nữa không. Nay thời gian đã trôi qua khá lâu, cuộc tuyển chọn đã thừa sức thể hiện được tinh thần dân chủ, nên Đình Gô khai thùng ý kiến một lần chót và công bố kết quả cuộc Tuyển Lựa Thánh Tồ làng Cười.

*

KHUI THÙNG Ý KIẾN

Đình Gô nhận được thêm 10 phiếu ý kiến khác sau đây, xin đăng tải để rộng đường dư luận :

1) Tôi xin bầu ông xã nhà tôi làm Thánh Tồ Làng Cười.

Bà Đình Gô

2) Tôi xin bầu ông Quản lý Siêu thị Hoa Hồng làm Thánh Tồ.

Đình văn Gầu

3) Tôi bầu Ba tôi làm Thánh Tồ.

Đình văn Gầu Gầu

4) Tôi cũng thế.

Đình văn Gầu Gầu Gầu

5) Tôi cũng thế luôn.

Đình văn Gầu Gầu Gầu Gầu

6) Má tôi thế nào thì tôi thế ấy.

Đình thị Gầu

7) Ý kiến hay quá ! Tôi xin theo.

Đình thị Gầu Gầu

8) Chị Gầu Gầu nói đúng đó.

Đình thị Gầu Gầu Gầu

9) Lẽ dĩ nhiên là tôi cũng vậy rồi.

Đình thị Gầu (4 lần)

10) Tôi xin bầu cha tôi làm Thánh Tồ Làng Cười (Hi ! Nghe độ diên một tí nhưng chắc ăn).

ĐÌNH GÔ

KẾT QUẢ CHÍNH THỨC

Sau đây là bảng xếp hạng các ứng cử viên được bầu :

Hạng nhất : Đình Gô (10 phiếu)

Hạng nhì : Cống Quỳnh (4 phiếu)

Hạng ba : Anh Bầy Chà (3 phiếu)

Hạng ba đồng hạng : Ông Địa (3 phiếu)

Hạng bét : Tú Xuất, Ba Giai (mỗi người nửa phiếu)

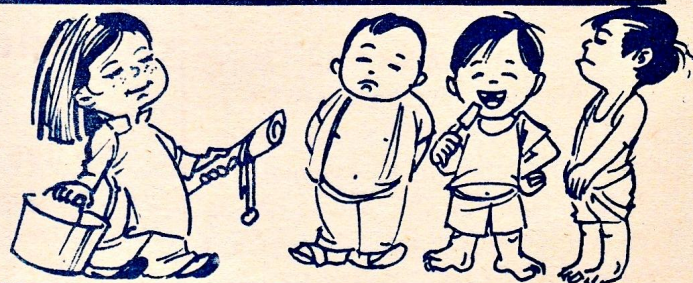
Vậy, thưa bà con cô bác, tôi, Đình Gô, Quản lý Siêu Thị Hoa Hồng xin long trọng công bố : Thánh Tồ Làng Cười là tôi. Xin hoan hô tôi một phát ! Hoan hô ! Hoan hô ! Hoan hô ! Hoan hô !

Lễ Tấn Phong Thánh Tồ sẽ được tôi tổ chức vô cùng trọng thể. Ngày giờ sẽ thông báo sau.

ĐÌNH GÔ

Ý KIẾN BÀN DÂN THIÊN HẠ SAU CUỘC TUYỂN CHỌN THÁNH TỒ LÀNG CƯỜI

Đình Gô : Cuộc tuyển

GIẢI DANH DỰ CUỘC THI VĂN CHƯƠNG SIÊU THỊ

BẮT CHƯỚC CUỘC THI VĂN CHƯƠNG PHỤ NỮ TỔ CHỨC HÀNG NĂM NHÂN DỊP KỶ NIỆM HAI BÀ

Cũng như... năm tới, năm nay cuộc thi văn chương Siêu thị đã được tổ chức và giải danh dự đã về tay em Nguyễn thị Lâm Chuyện, nữ sinh lớp 13Er trường nhà. Sau đây là bài văn của nữ sinh Nguyễn thị Lâm Chuyện trong tổng số 01 bài dự thi.

Đề thi :

Hay tìm hiểu việc làm, đức tính, và ước vọng của dân kẹp tóc rồi so sánh với việc làm, đức tính và ước vọng của dân húi cua trong hiện tại.

Điểm : 18/20

Lời phê : Rất «khá»

chọn dân chủ hết chỗ chê nhá !

Bác Vịt Mò : Tôi còn chưa hết ngàn ngờ nên chưa có ý kiến gì.

Chú Chủ Biên : Hoan hô, hoan hô !..

Chú Bách Khoa : Cảnh úp hụi chắc cũng vui như rứa !

Họa sĩ Vi Vi : Tuổi không trẻ mà tài cao là dĩ nhiên rồi.

Chú Bình Electronic : Nghề của chàng mà !

Chị Mai Loan : Dò diên !

Chị Đỗ Phương Khanh : Mọi người nói đúng đấy.

Phản thưởng : Nửa tạ xỉ quách phát tại Siêu thị, xin nhớ đem sọt tới nhận lãnh.

BÀI LAM

Chúng ta đã biết vào thời nào thì các đảng thiếu nhi cũng đều có thể gọi là tương lai sáng ngời của đất nước. Vì thế nói đến việc làm, đức tính và ước vọng của dân kẹp tóc và húi cua quả là một việc đáng lưu tâm. Cho nên, sau đây chúng ta thử phân tích hiểu những thứ đó xem nó ra như thế nào.

Trước nhất chúng ta nói về dân kẹp tóc. Trong ca dao VN đã nói rất nhiều «đức tính» của dân này, đã tô thêm những nét «đề thương» của dân kẹp tóc, chẳng hạn như bài hát ngắn sau :

Thìa lu thìa bầy
Con gái bầy nghề
Ngồi lê là một
Đưa cột là hai
Nồi dai là ba
An quạ là bốn

Trốn việc là nằm
Hay nằm là sáu
Cẩn cháu là bảy

Trong chín câu trên đã nói lên một cách tổng quát cái «đức tánh» của dân kẹt tóc. Thế nhưng để cho rõ ràng chúng ta hãy phân tích từng chút một.

Về ăn : không còn gì «vui» mắt cho bằng cảnh một cô nàng ngồi trong lớp mà con mắt lầu lầu, liếc ngang liếc dọc, bất nhìn cô lại trông chừng thầy giám thị. Thấy không có việc gì xảy ra cô nàng đi một đường ... «sổ lộ» ăn vụng, chộp ngang miếng cóc, ôi «lừa» vô tội đừng muối ớt, rồi nhai rộp... rộp!...

Trong kho tàng văn chương của Siêu Thị Hoa Hồng cũng có nhiều «tác phẩm» nói lên được những đức tính ấy :

«Khoái ăn me lại thêm ^{ăn} cóc
Chuyên viên ăn vụng trong ^{lớp học}».

Ăn vụng đến nỗi phải gọi là «chuyên viên» thì còn gì... nổ mồm nổ mày cho bằng. Thế nhưng nếu ăn vụng thôi cũng chưa «chỉ» dân kẹt tóc lại còn rất là... «lắm chuyện» nữa mới «độc» chứ :

«Vừa nhai lại còn vừa tán ^{dóc}»

Bởi lắm chuyện thế nên thường hay bị thầy cô bắt gặp và hậu quả là :

«Kêu lên mà kị nghe cái ^{cóc}»

Khiến cô nàng :

Mặt mày méo xeo như muốn ^{khóc}»

«Như muốn khóc» ấy là còn đỡ, có nhiều nàng «yếu tim» c'ái mới nghe thầy gọi là đã hai hàng nước... mĩa rờng rờng :

«Ai mà chẳng biết : ra cả ^{sầu}»

Đụng đến là ôi : nước sọt ^{nhanh}»

Trên đây là một vài «đức tánh» của dân kẹt tóc, còn về «việc làm» thì chao ôi càng nghĩ chúng ta phải càng khâm phục vì cái tính lười của dân này. Khi

trông thấy nhà có rác nàng kẹt tóc thường hay làm lơ, nếu chẳng may, mẹ bắt cầm chổi quét thì :

«Lần lữa việc nhà để đến ^{mọi}»

«Mẹ bảo quét nhà lác đác ^{ngay}»

Đến chuyện đi chợ là chuyện của dân này thì cũng được các nàng nũng nịu từ chối một cách rất... dễ thương. Nếu chẳng may cứ bị mẹ ép đi chợ, nàng bèn «trả thù» bằng cách : «Đi chợ hay ăn bớt tiền chợ Lấy tiền ăn hàng trông thiệt ^{quê}»

Khi đi chợ về, dĩ nhiên nàng sẽ nhờ mẹ hay chị sen làm dùm, chẳng may (lại hai chữ này) mẹ bận việc mà nhà không có chị sen, nàng sẽ phải xuống bếp thì :

«Ham chơi để cá cháy, com ^{khê}»

hoặc : «Thấy có thức ngon liền ^{ăn vụng}»

Bởi thế bao nhiêu công việc bắt buộc mẹ già phải làm để khỏi hổ danh con gái mình. Lúc ấy các nàng sẽ hát vang nhà rằng : «Nếu hỏi rằng, em yêu ai thì em rằng em yêu ba nè, thì em rằng em yêu má nè...» Nàng sẽ gào chữ «má» cho thật to để mẹ vui lòng và rồi rảnh rang các nàng sẽ ngồi mơ ước đến tương lai, ước vọng của nàng là :

«Ôi thôi quá vật thủ ^{say} mẹ»

Như thế dân kẹt tóc quả là hoàn toàn nếu hội đủ các điều trên.

Còn về dân húi cua, ngày nay thì thành tích cũng rất vẻ vang, như :

Lười : một đức tánh «đáng quí» của dân húi cua bởi vì sáng chiều tối húi cua xắt răng xúc miệng bằng bánh bằng cơm và bằng nước ngọt :

«Húi cua nổi tiếng là dân ^{lười}»

Răng thì lười đánh nào có ^{lười}»

Đi học : Không biết vì dân húi cua có chữ «cua» lơ đãng theo sau hay sao mà một tháng, nhiều dân húi cua có mặt trong lớp đủ... 15 ngày, nên «kết quả» là bài vở «độc» lầu lầu và cũng được thầy cho trứng vịt về ăn liên miên :

«Hột vịt trong lớp chiếm ^{như rươi}»

Về việc làm thì dân húi cua là dân «siêng năng». Bất cứ việc gì dù khó hay dễ, dù bố mẹ có bảo hay không, dân húi cua cũng lăn thân vào mà làm chẳng hạn như : đĩa bánh mẹ

vừa để trong tủ quay ra quay vào dân húi cua đã «lắm» hơn phân nửa. Nếu chẳng may mẹ không có bánh để trong tủ thì dân húi cua sẽ quay sang dụ khị đứa em :

«Dụ khị em út ngọt như chè Không cho thì y như là kẹt»

Như trên ta đã biết dân húi cua có nhiều «đức tính» tốt, hay «làm việc» nên ít có thì giờ để ước mơ. Bởi vậy có lẽ ước mơ duy nhất của dân húi cua là được bớt làm việc (hiều theo nghĩa đen) mà thôi.

Tóm lại, dân húi cua và kẹt tóc quả hoàn toàn về phương diện. Nếu chẳng may ai lỡ rước phải những chàng hay những nàng này về thì cứ việc đóng sầm một cái ngai rồi mời các ông, các bà lên ngự đề rồi mà vãi.

**NGUYỄN THỊ LÂM
CHUYÊN**

«TRẺ» LẠC

Mến gửi bác Đình Gô

Hôm trước tôi đang dạo phố Saigon, tôi thấy một chú Cầu đang đi lang thang chả biết của ai, tôi cũng chả để ý, đi thẳng một lúc sau quay lại thì thấy chú ta lơ đãng sau lưng, tôi nghĩ là chỗ đi lạc nên tới làm quen cũng may chú ta đang gặp chuyện buồn nên chả cần. Tôi hỏi giấy tờ, chú cho tôi coi bằng tên là ĐÌNH VĂN GẤU, không số nhà không ghi tên cha mẹ nên tôi chả biết làm sao thì chợt nhớ tới bác, tôi thấy chú ta cũng họ Đình nên đưa chú theo lá thư này để bác nhận diện có phải là bà con cô bác, cháu chất gì của bác không. Thôi xin chào bác và chúc Siêu Thị của chú ủa bác luôn luôn «tất khách» nhé.

Hồ Hải

Bác Đình Gô ơi! Siêu mà bác téu quá dzậy. Văn chương chữ nghĩa gì mà làm ta cười muốn nức bao tử.

Tan bạn thấy rằng Siêu thị Hoa Mồng Tơi ý quên Hoa Hồng, ngày nay thật gồ ghề lổm chổm, khách hàng vô tấp nập. Đó là nhờ phước đức của ông tía bác để lại, chớ bác chao ơi thật là quá lắm! Dám làm trọng

tài cho hai phe kẹt tóc và húi cua unction nhau. Với danh «Quân sư quạt giã» ta đoán rằng số mạng của bác hên lắm thì bác cứ làm theo kế của ta : «Bác hãy cầm một đạo binh húi cua nổi lên làm cách mạng chiếm lấy đất của chỉ Mai Loan, để mở mang bờ cõi về phía... Nam». Nếu bác dám thực hành thì quả thật bác là một vị anh hùng chưa từng có trong THIẾU NHI tuần báo. Và đây ta chúc bác phẻ mạnh hơn và bỏ giai ti (giống như khi).

**Thiên Bất Hủ
(TVB Việt Nam)**

MỘT TUẦN LỄ Ở TÒA SOẠN

Đề vui buồn với bạn đọc
NHẬT TIẾN

Chủ nhật . . . . .

Với tòa soạn Thiếu Nhi, tuần lễ bao giờ cũng khởi đầu bằng ngày chủ nhật. Bởi sáng chủ nhật là ngày mang báo đi chụp phim. Giao được 32 trang báo cho tuần này, lại phải bắt đầu khởi sự cho 32 trang báo tuần kế tiếp. Mọi cố gắng trong 7 ngày qua đã trở về con số không để rồi bắt đầu lại. Cứ thế tuần này qua tuần khác, tháng này qua tháng khác, đều đặn như một guồng máy đã chuyển động liên tục trong gần 2 năm.

Hôm nay ở nhà in, ấn công vẫn làm việc. Ruột báo Thiếu Nhi số 79 đã in được một mặt màu xanh. Cầm khuôn báo trên tay, sự bức bối bắt đầu nhen nhúm. Hai trang Tin Tin và Đặc Vụ than đá lại không có tiêu đề ở trên. Đành phải nhắc lần nữa với nhân viên có trách nhiệm làm phim trên bàn kẽm. Nhắc và nhắc. Đó là chuyện thường xuyên của khách hàng. Nhà in có nhiều khách hàng, nhân viên phụ trách có nhiều việc. Không nhắc thì bị bỏ quên là lẽ đương nhiên. Nhưng cái bức bối này không thấm vào đâu với sự thất vọng sâu xa khi tôi cầm trên tay khuôn giấy in 4 trang bìa của TN các số 79, 80, 81 và 82. Máy đang chạy đến khuôn mực đen cuối cùng. Tất cả màu sắc đã hiện lên đầy đủ. Hàng ngàn tờ bìa đã in xong. Những tờ khác đang chuyển động ào ào lần cuối trên máy tự động. Cứ mỗi một giây đồng hồ trôi qua là 1 tờ bìa được nhả ra. Nó sẽ được gửi đi toàn quốc. Nhưng tất cả, từng tờ, từng tờ được nhả xuống đều xám ngoét như nhau, xấu xí như nhau, xấu đến độ tôi đứng chết lặng người đi mà không thốt lên được lời nào. Tôi nhớ lại hôm họa sĩ Vi Vi đem bản

chính đến tòa soạn, mọi người đều xúm lại suýt soa. Nhất là hình bìa số 79 vẽ Nai và số 80 hình hai nữ sinh đóng vai Trưng Vương trong số kỷ niệm Hai Bà. Tôi không thấy cái vẽ rực rỡ ở bản chính hôm nào. Tất cả đều xám ngoét. Bàn kẽm đã lên quá nhiều màu xanh và thiếu màu vàng. Hôm nay chủ nhật rồi. Thứ hai phải cho lên máy xén để xà khuôn bìa làm 4 mảnh. Thứ ba phải chõ bìa đi để cho in hộp thư ở mặt trong. Thứ tư phải đem lại chõ thợ đóng để ráp ruột vào và cắt xén. Thứ Năm phải có báo để đem đi nạp bản. Sáng sớm thứ sáu nhà phát hành đã cho xe lại chõ đi như thường lệ. Làm gì có thì giờ để sửa chữa. Thế là bao nhiêu hy vọng đem lại cho độc giả một loạt bìa đẹp đã tiêu tan. Báo đang ở giai đoạn cần lôi cuốn độc giả bằng cả nội dung lẫn hình thức. Kinh nghiệm đã cho thấy lần nào bìa xấu, độc giả sụt đi rõ rệt: Có những độc giả chỉ mua báo vì mỗi một cái bìa! Ông chủ nhà in, vì là ngày chủ nhật không có mặt. Đành buồn bã ra về lòng ngồn ngàng đủ thứ thắc mắc, buồn bức. Đến buổi trưa, điện thoại trở lại cho nhà in, tôi không dấu được sự to tiếng. Rõ ràng là tôi tự thấy mình đang nổi cơn giận dữ. Sự giận dữ chắc chắn sẽ lôi kéo tới những phút áy náy và ân hận. Nhưng lời cuối cùng trong điện thoại, đầu thế nào thì cũng phải ôn tồn hơn:

— Xin so giúp hẳn in với bản chính. Xin làm phim kỹ giúp. Xin in cho loại mực đắt tiền hơn. Xin trông nom giúp kỹ lưỡng hơn. Xin cho thợ chuyên nghiệp hơn chạy máy.

Xin, xin và xin. Thà như thế còn hy vọng được tốt đẹp hơn ở loạt bìa tới!

Khi ở nhà in ra, tôi trở về tòa

soạn. Hôm nay là ngày chủ nhật. Xe cô trần ngập ngoài cổng lẫn ra cả đường đi. Trong phòng họp, tiếng ca hát và cười đùa ồn ào như chợ vỡ. Tôi hình dung ra khuôn mặt đầm đìa mồ hôi của những Tinh Việt Thảo, Lê Tuyên Quang, Uyên Thụy Phương... và của tất cả mọi người. Căn phòng hẳn đang mờ mịt những hơi người. Bụi hẳn bay tủa lên từng đợt vì những cái dậm chân thỉnh thoảng theo nhịp hát. Ở ngoài sân, nhiều em khác còn đứng vòng trong vòng ngoài trước mặt bàn đầy ngập thê mướt sách. Đã từ lâu, tôi không tham dự vào đám đông ồn ào này. Một phần vì sức khỏe, tôi không thể chịu đựng cái nóng và cái ngộp của đám đông được lấy quá 15 phút. Một phần khác, tôi rất ngại phải trả lời những câu hỏi «Bai của cháu bao giờ đăng?», «Bai của cháu tại sao không đăng?», «Nếu không đăng, xin chú cho biết khuyết điểm để lần sau sẽ sửa chữa.» — Tôi không thể trả lời được câu hỏi nào thỏa đáng, bởi muốn được thỏa đáng phải nói chuyện hàng giờ cho mỗi trường hợp, trong khi số bài không được lựa đăng tính từ đầu đến nay, hẳn cũng đã tới cả ngàn bài. Như thế chỉ còn một cách là rút êm vào hậu trường. Đó là một căn phòng hẹp ở đằng sau. Những buổi tối, anh chị em trong tòa soạn thường hội họp ở đó để sửa soạn cho tờ báo trong tuần kế tiếp.

Gặp bác Văn Việt ở tòa soạn. Tinh thần của bác suy sụp kinh khủng khi đề cập đến việc bán báo ở các trường. Hồi TN ra số 62, tòa soạn đã tính rút xuống bán nguyệt sau thì Bác nhẩy ra nhận việc phổ biến báo ở các trường. Mọi người coi bác như một «Cứu tinh dân tộc». Tất cả những đề nghị của bác trong dự án «cứu nguy cho tờ báo» đều được chấp nhận hết. Tôi đã thảo và cho in 10.000 lá thư gửi quý vị giáo chức và 15.000 lá thư gửi quý vị phụ huynh. Mỗi lá thư kèm vào 1 tờ báo biểu. Chiến dịch biểu báo được tất cả mọi người trong tòa soạn, kể cả các em trong Ban ĐH Trung Ương xúm lại phụ giúp: ghép thư, dán băng giấy, đóng dấu và đề tên. Mỗi tuần 2000 số báo được gửi đi các trường. Mỗi tuần, các toán nhỏ trong tòa soạn tìm tới tận nơi hội họp của các Hội đoàn ở số 7, ở Vườn Tao Đàn, ở các Cư Xá, biểu báo và giới thiệu báo. Đi đến đâu TN cũng được tiếp đón nồng nhiệt. Niềm hy vọng dâng lên tràn ngập. Nỗi đe dọa phải xuống bán nguyệt sau từ từ tiêu tán. Sau 4 tuần lễ phát động chiến dịch cổ động TN ở các trường, kể từ số 72, bắt đầu TN được bày bán ở văn phòng các trường học. Mọi người hồi hộp chờ đợi kết quả, mong chẳng phụ công các bác Văn Trung, Đặng Hoàng, Huy Yên và nhất là bác Văn Việt, thân già còm cõi ngày nào cũng đi sớm (trước giờ sở làm việc) và buổi trưa (giờ tan sở) đội nắng lênh thếch đề đem gửi báo tới các trường (40 trường). Bốn mươi trường học, báo được gửi bán ở ngay văn phòng giá từ 40 đến 50đ (tùy theo nhà trường có lấy tiền hoa hồng hay không). Nhưng số bán không lên được bao nhiêu (độc giả còn dè dặt chăng?) và cho đến số 77 thì nhiều trường bắt đầu từ chối không nhận bán cho nữa Lý do: bán không được, sợ dè hoải sẽ phụ lòng trông mong của tòa soạn. Cho đến bây giờ thì người hăng hái và tận tụy nhất tòa soạn là bác Văn Việt cũng bắt đầu thấy chán nản.

(còn nữa)

CUỘC THI SÁNG TÁC THƠ

Số thứ tự nhận được 243

NHỚ QUÊ

Hôm nay lòng bỗng nhớ quê
Nhớ chiều dạo mát trên đê quê nhà
Nhớ ngôi trường nhỏ đậm đà
Nhớ từng khuôn mặt thật thà dễ thương
Nhớ cô giáo cũ tên Hương
Nhớ con sông nhỏ rẽ mương chảy đều
Nhớ từng đám đất, túp lều
Nhớ ngôi đình cũ mất nền vách xiêu
Nhớ đêm tịch mịch cô liêu
Nhớ người Ngự phủ đêm chiêu miệt mài
Nhớ con đường đất chạy dài
Nhớ trưa nằm dưới gốc xoài làm thơ
Nhớ đêm giấc ngủ hay mơ
Nhớ từng tiếng đọc a... ơ... mỗi chiều...
Lê Tri Kỳ

Số thứ tự nhận được 245

YÊU TRẺ

Thân tre cong vút nhẹ nhàng
Ngả nghiêng uốn éo theo làn gió đưa
Chập chờn như cụm mây thưa
Lá xanh ẩn hiện cơn mưa đông phùn
Em yêu những buổi thu buồn
Lá vàng rơi rụng khẽ luôn qua song
Tre vàng lá mướt xanh trong
Lá vàng rụng khẽ lá mong manh sầu
Lá rơi nằm khẽ đầu cầu.
Lá xanh san sát mọc cầu lá vàng

Hoài Ngọc

Số thứ tự nhận được 249

LỚP HỌC NGÀY XƯA

Khi một hồn hoa rụng cuối đường
Hỡi người bạn cũ mộng tha phương
Từ bao ly cách anh còn nhớ
Kỷ niệm đơn sơ một mái trường

Lạnh nóc hồn hoang, lạnh mấy miền
Tôi vừa khời dậy nỗi niềm riêng
Bạn ơi, sung sướng như ngày ấy
Kỷ niệm giờ đây sống diệu hiền

Ngày xưa mỗi độ lá bàng rơi
Thì những ưu tư kịp chín rồi
Tóc thầy màu trắng như mây trắng
Trường cũng già thêm một tuổi đời

Bụi phấn rơi trong gió thật lành
Thầy nhìn trêu mếu những đầu xanh
Lớp học êm đềm nghe tiếng giảng
Bài sử hôm nay hiểu thật rành

Các con là những búp chồi non
Hãy cố rèn nên xác lẫn hồn
Quang Trung gương sáng còn lưu đấy
Non nước mình nay lắm nỗi hờn

Nói thế thầy tôi chợt thở dài
Trời ơi sao xuyên thế nào đây!
Những bầu nhiệt huyết bừng lên thật
— Vâng, nước Nam ta sáng một ngày!

Rồi gió thời gian qua rất mau
Khi tiếng ve ran gọi nắng màu
Bụi phấn không buồn hơn xác phượng
Song chữ thầy tôi gọi máu đào...

Anh hát một bài vui cuối năm
Còn tôi ngồi đếm nhịp mưa trâm
Chao! vui sao lắm trong thăm ước,
Thương quá anh này trên dấu năm...

Hồ Hoàng Hải

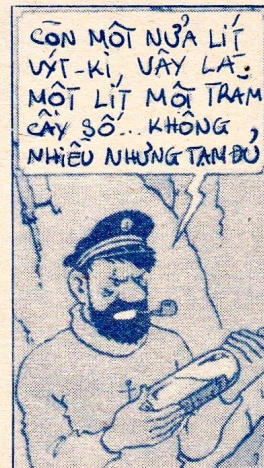
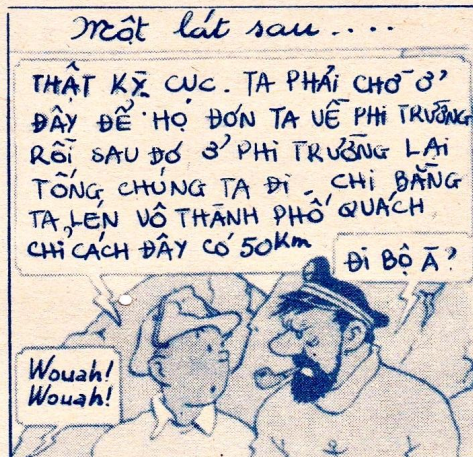
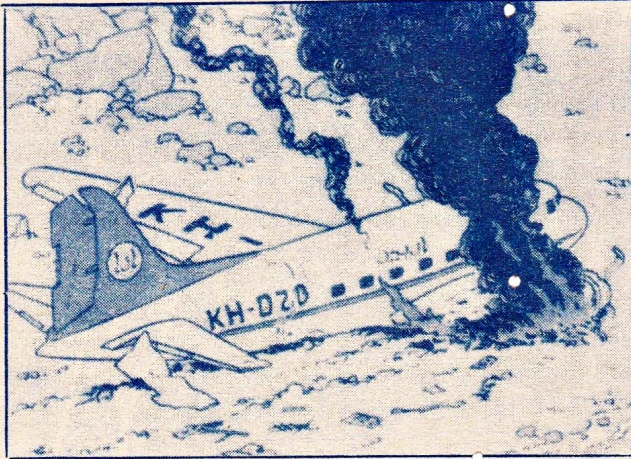

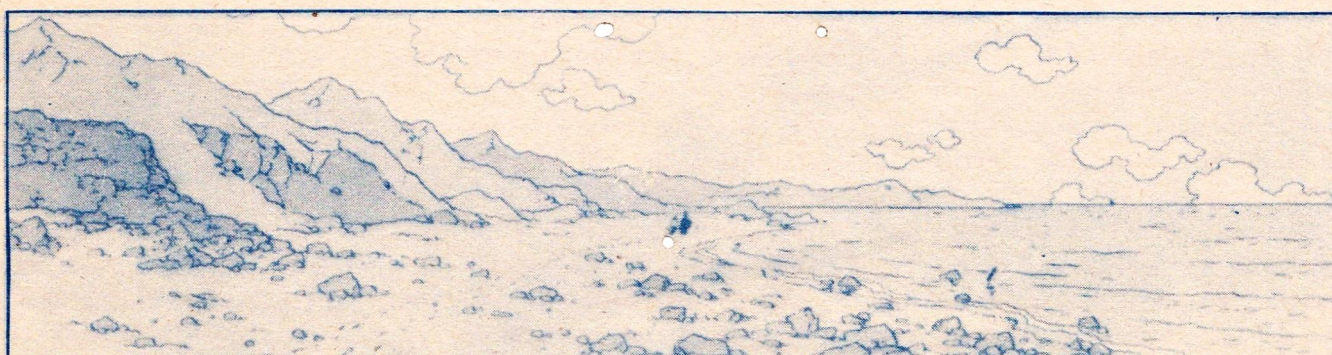
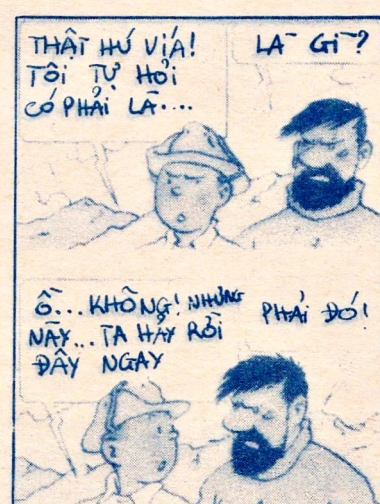
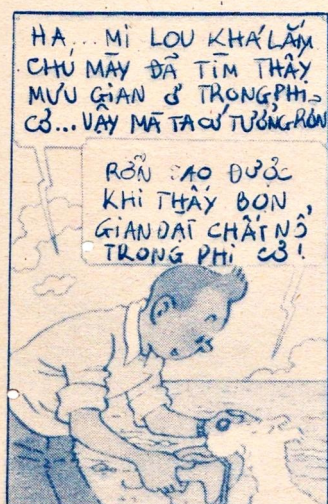
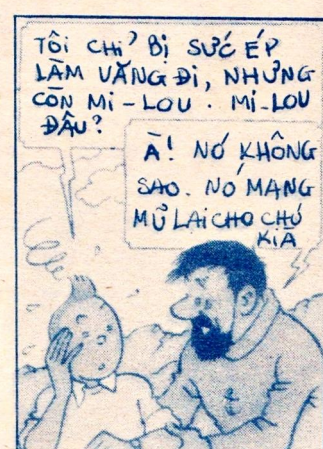
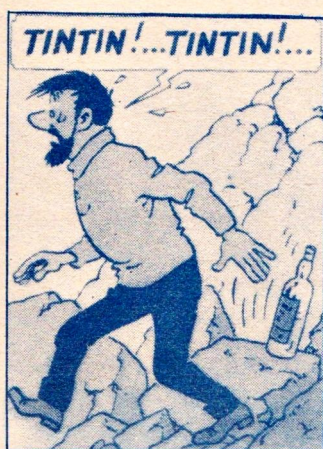
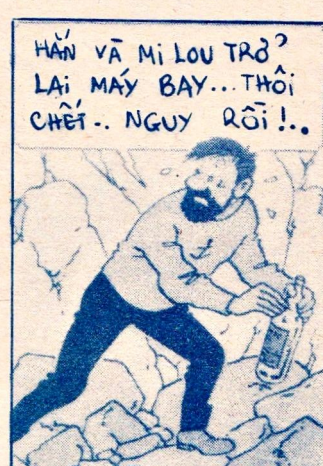
ĐẶC VỤ THAN ĐÀ

Nguyên tác : HERGÉ

Chuyển ngữ : THU AN

ĐỖ PHƯƠNG KHANH phụ trách

vườn hồng

Thầy đời

Hôm nay chị lại kể chuyện về «cái tôi đáng ghét» của chị, các em nhé. Lâu lâu kể chuyện «đáng ghét» của mình cho các em nghe cũng «đường được» chứ, các cô các chú bé của chị.

Dạo bé, chị hay làm khôn. (nói theo các em bây giờ thì là «xí xọn» hay «lắc» gì đó, phải không các em). Chị hay «nói chữ» và hề có ai phát biểu cái gì trái ý chị chị bèn «sửa sai», vì chị cảm thấy dường như mình có trọng trách phải «dạy khôn». Một hôm, muốn cho chị một bài học, bác chị mới kể cho chị nghe một chuyện mà chị nhớ mãi mãi như sau đây. Vì chị hay «bằng nhắng» nên bác chị mới dạy chị bằng một bài «chữ nghĩa» cho nó thích hợp, chứ nói nôm na quá, cụ sớ cô cháu coi thường chẳng. Câu chuyện đại khái thế này :

«Hồi xưa, ở bên Tàu, có hai thi sĩ nổi danh lắm, là Vương An Thạch và Tô Đông Pha. Vương An Thạch thì làm quan lớn hơn Tô Đông

Pha (sau này dường như ông ấy làm tới tể tướng lận) Nhưng vì là thi sĩ nên ông ấy cũng trọng văn nghệ sĩ. Một hôm Tô Đông Pha đi làm (nói theo tiếng bây giờ chứ ngày xưa phải gọi là vào hầu việc quan cơ đấy nhé) mới thấy trên mặt bàn của quan lớn Vương An Thạch có hai câu thơ thế này :

Minh nguyệt sơn đầu khiếu

Hoàng khuyển ngọc hoa tâm.

Tô Đông Pha mới nghĩ thầm : «Sao lại trắng sáng kêu đầu núi» và «chó vàng nằm trong lòng bông hoa» ! Thôi, chắc là quan lớn chữ nghĩa hơi lộn xộn, vậy ta phải chữa cho ngài tí đề ngài phục chơi». Nghĩ đoạn, sẵn bút mực, Tô Công mới sửa đi chút đỉnh thành ra :

Minh nguyệt sơn đầu chiếu

Hoàng khuyển ngọc hoa âm !

Nghĩa là «trắng sáng soi đầu núi, chó vàng nằm dưới bông hoa» ủa da, sửa như thế là phất rồi, quan ngài mà đọc xong thì phải phục lẫn ra, phải toát mồ hôi hột vì núi Thái Sơn hôm rày ở ngay dưới trướng mà không biết.

Ấy thế rồi chẳng hiểu đọc xong quan có sợ hay không, chỉ biết rằng một hôm Tô Công bị một lỗi nhỏ, mà quan lớn bèn «thuyên chuyển» ngay ra một nơi khi ho cò gáy, buồn quá đi mất thôi. Đã buồn thì chó, lại còn cứ nghe cái tiếng chim gì nó

kêu nào nuột trên núi, ông mới hỏi người bản xứ rằng «đó là con chim gì» thì họ bảo rằng «chim đó tên là Minh Nguyệt». Trời lạnh mà Tô Công toát mồ hôi vì nhớ đến vụ sửa thơ của mình. Ông bèn khoác áo đi «thăm dân cho biết sự tình» thì lại phát giác thêm là không những có con chim Minh Nguyệt mà còn có cả con sâu tên là Hoàng Khuyển, mà đã là sâu thì nó nằm trong bông hoa là chuyện dễ như đọc báo Thiếu Nhi.

Vậy thì :

Minh Nguyệt sơn đầu khiếu

Hoàng Khuyển ngọc hoa tâm

Nghĩa là : «Chim Minh Nguyệt hót ở đầu núi, sâu Hoàng Khuyển nằm trong bông hoa» đúng quá xá rồi, còn phải sửa gì nữa. May vì Tô Đông Pha là đại danh sĩ nên Vương An Thạch cũng mến tài, chỉ tặng một bài học nhẹ, rồi lại «trả về nguyên quán», chứ không nỡ bắt nghe chim Minh Nguyệt hót suốt đời.

Mấy chục năm trôi qua, chi tiết thì chị đã quên, nhưng kết luận đề lọc ra một bài học về sự dạy khôn và tính kiêu ngạo thì chị nhớ mãi. Tuổi trẻ hiếu thắng, và ưa khoe khoang, biết chút gì là muốn mọi người phải phục rằng ta biết rộng. Bài học ấy còn mãi trong óc chị nhưng vì không nhớ rõ tên hai nhân vật chính, nên chưa dám kể cho các em nghe. May nhân gặp bà Đông Hồ, tức là nữ sĩ Mộng Tuyết Thất Tiều Muội người mà chị kính mến như bậc thầy, chị mới hỏi lại và được bà cho biết đúng hai ông đó là Vương An Thạch và Tô Đông Pha, tích đó có ghi văn

tất trong cuốn Việt Hán Văn Khảo của cụ Phan Kế Bính, mà chắc rằng còn có ở nhiều sách khác nữa, chị mới dám kể lại với các em, với niềm ước mong các em luôn luôn nhớ rằng: *«Điều mình biết nó ít ghê lắm, mà điều mình không biết thật là bao la».*

Viết đến đây, chị lại sức nhớ hồi chú Nhật Tiến tái bản cuốn Những Vì Sao Lạc, cũng xảy ra một chuyện sửa sai gần gần tương tự.

Một hôm chú ghé nhà in, gặp cậu sửa bài, tiếng nôm na là Thầy Cò, cậu túm ngay lấy chú mà khoe rồi rít:

— Chú ơi! Cháu mới sửa cho chú câu này hay lắm, nhà in trước họ in sai của chú, ai lại họ in thế này này: *«Sáng ngày mồng một, mẹ tôi bận áo nhung đỏ, đeo kiềng vàng, đánh má hồng lộng lẫy...»* thế có chết không hở chú, họ dám in là đeo kiềng vàng, chả có nghĩa gì cả, nhưng cháu đã sửa dùm chú rồi, cháu sửa là *«đeo kiềng vàng»* rồi...

Nhưng, ơ kia, sao mặt chú N.T. cứ ngay ra như cái cán tàn, rồi chú chỉ kịp hỏi:

— Thế máy chạy chưa?

Các em ơi! Máy in chưa chạy, thành ra chú kịp sửa nó trở lại như cũ, đề nhân vật phụ nữ duyên dáng của Hà Nội ngày xưa vẫn còn giữ được cái vẻ đặc biệt, chỉ một hình ảnh áo nhung, đeo kiềng, đã đủ cho những trái tim của dân Hà Nội xao xuyến. Vì cậu Thầy Cò nhỏ tuổi không biết tới cái «kiềng», cậu chỉ biết có

cái «kiềng», mà nếu các «mợ» của Hà Nội mà lại mặc áo nhung đeo kiềng vàng thì các «cậu» của Hà Nội thất vọng ghê lắm các em ạ!

Cái kiềng là cái vòng đeo trên cổ bằng vàng hoặc bạc. Từ ngàn xưa các mệnh phụ phu nhân vẫn dùng làm đồ trang sức, nhưng ngày nay thì đã bị coi là lỗi thời. Đáng lẽ chú N.T. phải tặng cậu bé một cái kiềng rồi bắt cậu ta đeo liền một tuần cho cậu bé tỉnh người các em nhí.

Nhưng chú N.T. không nỡ phạt cậu bé đâu. Chú đã được nghe một câu chuyện còn đặc sắc hơn cơ. Cháu của chú học Giảng Văn, Giáo sư dạy theo một cuốn sách Giảng Văn Đệ thất, có trích đoạn đó, và thấy in là kiềng vàng, cô báo là vô nghĩa, vì kiềng gọng vàng, hoặc kiềng mát, kiềng cặn chứ không có kiềng vàng, vậy dư chữ vàng, xóa bỏ đi. Cô phân tích đúng. Và sửa xong thì, câu văn thành: *«Sáng ngày mồng một mẹ tôi bận áo nhung đỏ, đeo kiềng, đánh má hồng lộng lẫy»*, và cô cháu đã chép đem về khoe với chú! Đến đây, chắc độc giả không còn có thể tìm được về nguyên bản nữa rồi.

Vậy thì các em ơi, các em đừng vội sửa lưng người mỗi khi thấy chuyện gì mà các em có cảm tưởng là họ sai nhé. Vì rằng rủi mà mình chưa biết được điều đó, mình sửa sai họ, có phen hổ to, toát mồ hôi lạnh đấy các em ạ.

Chị ĐỖ-PHƯƠNG-KHANH

Chả giò

Vật liệu:

500 gam tôm
1/2 ổ bánh mì gối (lạt)
Vài củ hành ta
1 muỗng café gạt muối
Chút tiêu bột
Dầu ăn.

Cách làm:

Tôm mua về rửa sạch. Dùng thau nhỏ đổ vào độ lít nước hòa với một muỗng café muối cho tan. Lột vỏ tôm ngâm vào nước muối, xong vớt đem phơi nắng khoảng 10 phút.

Trút tôm vào cối đá, củ hành lột vỏ băm nhỏ trộn chung với tôm xong dùng chày giã cho thật nhuyễn. Khi tôm được rồi, vẩy một chút tiêu bột, trộn đều.

Bánh mì gối gọt bỏ vỏ vàng ở ngoài. Dùng một con dao ăn sắc, thoa dầu cho trơn rồi thái bánh mì thành từng khoanh thật mỏng, càng mỏng càng khéo. Cứ mỗi lát bánh như vậy ta phết một lớp tôm rồi cuộn lại.

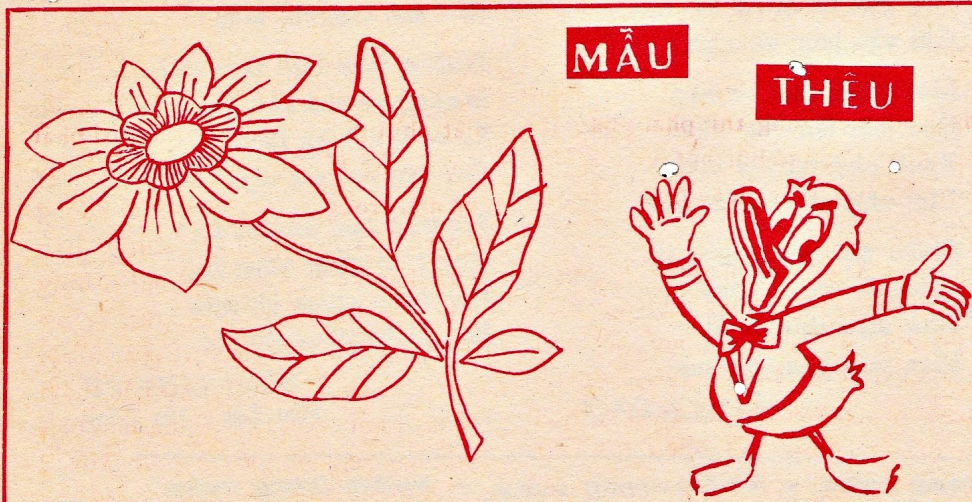
Khi gần ăn hãy chiên chả. Thả nhẹ từng cuốn chả vào chảo dầu sôi, nhớ úp bề cuốn xuống dưới nước. Đẻ lửa nhỏ, trở cho chả vàng đều hãy gắp ra.

Món này dùng nóng với rau sống, salade và nước mắm pha ớt chanh tỏi. Hơi nhiều công một tí song các tay ngọc mà...! Kiên nhẫn một cây, phải không các bạn?

HUỲNH-CHÚC

— Tình bạn là một cảm tình rất sâu xa và êm dịu, nó làm cho đời sống ta trở nên hạnh phúc và đạo đức.

ARISTOTE

VIẾT VỀ NHỮNG KỶ NIỆM HỌC TRÒ

CUỘC THI

SÁNG TÁC

Số thứ tự nhận được 320

ĐI HỌC A,B,C...

Thời gian qua mau. Tuổi thơ ấu lụi dần. Đã mười năm qua rồi, nhưng tôi còn nhớ rõ cái ngày đi học đầu tiên. Ngày ấy tôi còn nhỏ tí tí, bốn năm tuổi gì đó mà tôi đã biết vui mừng, lo âu trước cái ngày trọng đại ấy, ngày lần đầu bước đến cổng trường.

Hình ảnh thằng bé con ôm vở trên tay, lạ lùng, ngỡ ngàng trong sân trường hiện rõ trong trí tôi. Ngày ấy tôi ôm cuốn vở với một tâm hồn nô nức, vui mừng và hãnh diện chứ không sợ sệt, la khóc như bao đứa trẻ khác mà tôi vẫn thấy bây giờ. Có lẽ bởi vì đầu óc non nớt của tôi lúc ấy luôn luôn nghĩ đến trường học như mọi người ngoan đạo mơ đến thiên đường. Những người lớn như cha mẹ, chú tôi vẫn thường bảo. «Đi học sẽ được sung sướng, sẽ biết được nhiều điều, nhiều thứ; những người không đi học sẽ cực khổ...» Những lời ca tụng về việc đi học của người lớn nhiều lắm in sâu vào đầu óc tôi lúc bấy giờ. Lại thêm mỗi lần đi học về, ông anh họ học lớp năm (lớp một mới) của tôi đem khoe nay biết đọc cái này, mai cộng cái kia làm tôi thích thú, ham muốn có lẽ hơn cả bánh kẹo. Tôi chèo chèo đòi mẹ tôi cho đi học.

Ngày đi học đầu tiên, tôi vui mừng nô nức tuy không được thơ mộng như của Thanh Tịnh. Tôi không nhớ rõ tôi đi học vào mùa nào, có «đầy sương thu và nước lạnh» chăng? Tôi chỉ nhớ rằng chú tôi chở đi, tôi không được «mẹ tôi âu yếm nắm lấy tay tôi dẫn đi trên con đường làng...». Ngồi trên chiếc xe đạp cộc cạch chú tôi chở đến trường vào buổi sáng, tôi không nhớ rõ cảnh vật hai bên đường lúc ấy ra sao? Nhưng chắc rằng tất cả đều tươi vui đón chào tôi và lòng tôi lúc ấy trong sáng, hãnh diện như Văng Thái Dương đỏ hồng vừa nhô lên ở phương Đông...

... Cái cổng trường đồ sộ, sân trường vắng lặng, ngôi trường to lớn ngời đỏ chói đập vào mắt tôi, gây trong lòng tôi một ý tưởng nghiêm trang, một cái gì vĩ đại, thiêng liêng của học đường.

... Vào đến hành lang, đứng trước lớp mẫu giáo tôi mở to mắt trở nhìn ông thầy, nhìn lớp học nhốn nhoe học sinh. Còn chú tôi bước vào lớp nói chuyện với thầy giáo, hai người nói chuyện gì tôi chẳng biết, có lẽ ngoài việc tôi xin học. Chỉ biết một lát chú tôi bước ra dẫn tôi về, nói rằng tôi còn nhỏ quá ông thầy không nhận. Tôi tiu nghỉu buồn bã: mình không được đi học. Sự ham thích đi học trong lòng tôi đã biến thành nỗi ảm ức, nghiền ngẫm.

Rơm rớm nước mắt, tôi trở về bệu bạo đòi mẹ tôi dẫn đi. Chiều lòng mẹ tôi cũng dẫn đi một lần nữa, nhưng chẳng được gì.

Thế rồi sau đó mẹ tôi phải dẫn tôi đến học tại nhà một ông giáo. Lớp học tại nhà riêng của ông, chỉ có khoảng mấy chục học trò nhỏ như tôi. Tôi còn nhớ rõ: ông thầy giáo dạy A,B,C... lần đầu ấy tên Tùng, ông đã già rồi, người ốm, nhỏ nhắn. Thực ra ông cũng chẳng phải là một nhà giáo chuyên nghiệp; ông chỉ dạy ở nhà thôi chứ không có dạy ở một trường nào. Ngoài những giờ dạy cho chúng tôi ông cũng làm mọi chuyện như mọi người dân

quê bình thường.

Trong lớp, lúc nào ông cũng cầm cái roi trên tay. Cái roi bằng tre, nhỏ và vót tròn, quất vào không khi nghe vun vút, rờn rợn. Nội chỉ nghe cái tiếng «vun vút, rờn rợn» ấy chúng tôi đủ khiếp vía.

Lũ chúng tôi ngồi trên những cái ghế thấp chung quanh một cái bàn dài — hay nói đúng hơn là một tấm phản hình chữ nhật gác ngang qua hai cái dầm. Ông thầy của chúng tôi viết những chữ, những câu ngắn vào vở chúng tôi rồi đọc cho chúng tôi đọc theo, vào lớp học chỉ có đọc và đọc, chúng tôi tha hồ gào thét cho sướng mồm. Nếu đứa nào không đọc theo thầy thì lãnh roi vào mông thâm thía. Tuy nhiên cái không khí ồn ào của lớp học vẫn làm cho bọn chúng tôi thích thú lắm.

Ngoài cái roi «xình xình» trên tay ông thầy chúng tôi còn đặt ra một hình phạt rất ư là độc đáo mà có lẽ chỉ ở thôn quê mới có: đó là qui trên gai mít. Thường những khi không thuộc bài chúng tôi mới bị cái hình phạt này. Qui trước hiên, hai tay giang thẳng ngang, hai đầu gối «được» lót hai miếng vỏ mít dây gai nhọn. Các bạn hãy thử tưởng tượng nó đau đớn và tức tối đến chừng nào chứ! Hễ làm bạn với nó chừng nửa giờ thì lưu lại một «kỷ niệm» khó phai: hai đầu gối tím bầm, lồi lõm theo hình dấu gai mít suốt cả ngày chưa tan hết. Thế mà trong suốt thời gian học, tôi đã «anh dũng» chịu đựng như thế này mấy lần nên đến bây giờ vẫn nhớ hoài. Chắc hồi đó tôi oán thầy giáo lắm, nhưng bây giờ nhắc lại kỷ niệm xưa tôi không phải để oán mà để cảm thấy vui vui...

Đã mười năm rồi, và bây giờ tôi đã xa cách nghìn trùng nơi ấy. Hình ảnh của thằng bé con đi học lần đầu đầy ảm ức, hình ảnh của cái thời tập đọc A,B,C... với ông giáo già đã in sâu vào trí óc tôi, có lẽ chẳng bao giờ tôi quên được.

LÊ-LÊ

THUYẾT TƯƠNG ĐỐI

LÀ GÌ?

LỜI NGƯỜI DỊCH:

Chắc các em đã biết Einstein đã thực hiện một cuộc cách mạng trong khoa học vào đầu thế kỷ XX này. Hai nhà bác học Nga Xô—L.D. Landau, giải thưởng Vật lý Nobel năm 1962 và G.B. Rumer, nhà Vật lý, Lý thuyết,—đã cộng tác với nhau để trình bày Thuyết Tương Đối của người một cách phổ thông như sau. Chúng tôi căn cứ vào bản dịch ra Anh Văn của N. Kemmer Giáo sư Vật lý Toán học tại Đại Học đường Edinburgh và là Hội viên Hội Hoàng Gia (Royal Society) Anh.

1.— Một vài thí dụ quen thuộc về tương đối

Có phải mọi câu nói đều có nghĩa không?

Lẽ tất nhiên là không. Dù cho bạn có chọn lựa những chữ hoàn toàn có ý nghĩa rồi ghép chúng lại đúng theo tất cả những qui tắc của ngữ pháp đi nữa, bạn cũng vẫn có thể đi đến một câu không nghĩa hoàn toàn như thường. Chẳng hạn, thật khó mà gán cho được một ý nghĩa nào vào câu nói sau đây «Nước lỏng này có hình tam giác».

Thế nhưng, rui ro thay, không

phải mọi câu nói vô nghĩa đều rõ ràng đến như vậy và sự việc thường xảy ra là một phát biểu mới nhìn qua thì có vẻ hoàn toàn có nghĩa nhưng khi cứu xét cẩn thận thì lại trở thành phi lý.

Hữu và tả

Bạn hãy nhìn bức họa sau đây. Bạn hãy nhìn xem nhà nằm về phía nào so với con đường, — bên phải chăng? Bên trái chăng? Bạn có nhận thấy không thể nào trả lời trực tiếp cho câu hỏi này không?

Nếu bạn đang đi từ cây cầu đến khu rừng thì nhà sẽ nằm về bên tay trái của bạn; nhưng nếu bạn đi từ khu rừng đến cây cầu thì bạn lại thấy rằng nhà nằm về bên tay phải của bạn. Điều rõ ràng là khi nói đến bên trái hay bên phải con đường, bạn phải nên hướng theo đó mà « tả », « hữu » được phân chia.

Sở dĩ từ ngữ hữu ngạn và tả ngạn của một con sông mà có nghĩa là vì dòng nước đã xác định chiều hướng rồi. Tương tự như vậy chúng ta có thể bảo rằng các xe cộ phải chạy bên phải là vì chuyển động của xe đã phân biệt một trong hai chiều hướng dọc theo con đường.

Do những nhận xét ở trên mà

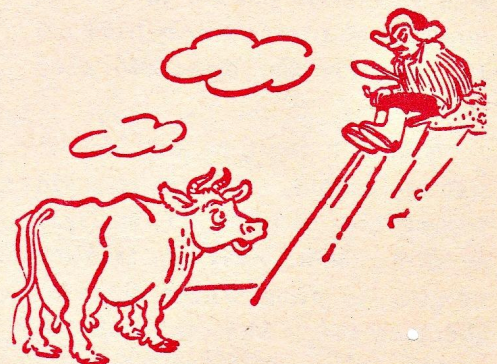
chúng ta thấy rằng những khái niệm « tả », « hữu » đều là tương đối cả. Những khái niệm này chỉ có nghĩa sau khi chiều hướng, tùy theo đó tả hữu được ấn định, được nêu lên mà thôi.

Ngay lúc bây giờ, là ngày hay đêm?

Muốn trả lời câu hỏi này, chúng ta phải biết ở đâu mới được. Khi ở Moscou là đêm thì ở San Francisco là ngày. Không có gì trái ngược nhau trong điều này cả. Sự việc đơn giản là ngày và đêm là những khái niệm tương đối và câu hỏi trên của chúng ta không sao trả lời được nếu không cho biết tại đâu, nghĩa là địa điểm trên mặt địa cầu mà câu hỏi được đặt ra.

Người giữ bò lớn hơn? Hay bò lớn hơn?

Chúng ta hãy nhìn hai bức họa sau đây. Trên một bức chúng ta thấy

người giữ bò lớn hơn bò. Nhưng trên bức kia thì bò lại lớn hơn người giữ bò. Một lần nữa, không có gì trái ngược cả. Lý do là hai bức họa này do hai người hoặc một người quan sát từ hai điểm khác nhau mà vẽ ra. Một người đứng gần người giữ bò hơn còn một người thì đứng gần con bò hơn. Hoặc một điểm gần người giữ bò hơn và một điểm gần bò hơn. Kích thước trong bức họa không do kích thước thật của người và bò mà lại do thị giác của người nhìn. Lẽ dĩ nhiên những kích thước do thị giác xác định như vậy đều là tương đối cả. Khita nói đến kích thước các đồ

vật theo thị giác (1) thì ta phải chỉ dẫn địa điểm trong không gian từ đó các đồ vật được quan sát, nếu không câu nói của ta sẽ không nghĩa. Chẳng hạn, nếu ta chỉ bảo «tháp này được nhìn dưới một góc 45°», ta không nói lên được một điều gì cả. Nhưng nếu ta bảo tháp này được nhìn dưới một góc 45° từ một điểm cách đó 15 mét thì ta lại nói lên được một điều nhất định, bạn có thể do đó kết luận rằng tháp cao 15 mét. (2)

Tương đối có vẻ như tuyệt đối

Điểm quan sát mà dời đi một khoảng ngắn thì kích thước thị giác cũng thay đổi theo nhưng chỉ một ít mà thôi. Vì vậy cho nên giác cự thường được dùng trong Thiên văn học. Một bản đồ các ngôi sao thường cho biết giác cự giữa các ngôi sao, tức là góc mà chúng ta nhìn khoảng cách giữa hai ngôi sao từ mặt địa cầu.

Chắc bạn biết rằng dù chúng ta đi chuyển thế nào đi nữa trên mặt địa cầu và từ bất cứ điểm nào mà chúng ta lựa chọn để quan sát chúng ta cũng sẽ thấy giác cự giữa các ngôi sao trên trời không thay đổi. Sở dĩ như vậy là vì các ngôi sao ở xa chúng ta đến một mức độ mà những di chuyển của chúng ta trên địa cầu có thể coi như không đáng kể và có thể bỏ qua đi mà không hại gì. Do đó mà trong trường hợp đặc biệt này chúng ta có thể dùng các giác cự như là những số đo tuyệt đối về khoảng cách.

Nếu chúng ta dùng sự vận chuyển của địa cầu chung quanh mặt trời, chúng ta có thể nhận thấy những thay đổi trong các giác cự dù rằng những thay đổi này là rất nhỏ. Nhưng nếu chúng ta dời điểm quan sát của chúng ta đến một ngôi sao nào khác, chẳng hạn như sao Thiên lang (Sirius), thì

(1) Gọi O là điểm từ đó mắt nhìn một vật AB. Góc AOB gọi là thị giác.

(2) Chiều cao của tháp và khoảng cách từ đó quan sát viên nhìn tháp được xem như 2 cạnh của góc vuông trong một tam giác vuông. Tam giác vuông này có một góc nhọn bằng 45°. Vậy hai cạnh của góc vuông bằng nhau. Do đó mà chiều cao của tháp bằng 15 mét.

tất cả các giác cự đều thay đổi, thay đổi đến mức độ mà những ngôi sao rất xa nhau trên nền trời của chúng ta lúc bấy giờ lại có thể gần nhau, và ngược lại những ngôi rất gần nhau trên nền trời của chúng ta lúc bấy giờ lại có thể xa nhau.

Và tuyệt đối lại tỏ ra tương đối.—

Chúng ta thường dùng những chữ «trên», «dưới». Những khái niệm này là tuyệt đối hay tương đối?

Câu trả lời cho câu hỏi này khác nhau vào những thời kỳ khác nhau trong lịch sử. Xưa kia lúc mà người dân chưa biết rằng trái đất là một khối cầu, lúc mà người dân còn nghĩ rằng trái đất trệt như một vế bánh đúc, đường thẳng đứng được xem như tiêu biểu cho một phương tuyệt đối. Và mặc nhiên phương thẳng đứng này được xem như bất biến tại mọi điểm trên mặt địa cầu. Do đó mà người ta thấy hoàn toàn tự nhiên khi người ta nói đến một «cái trên» cũng như một «cái dưới» tuyệt đối.

Thế nhưng khi có đủ bằng chứng rằng trái đất là một khối cầu, đường thẳng đứng bắt đầu chuyển choạng trong đầu óc con người. Vì nếu trái đất là một khối cầu thì phương của đường thẳng đứng nhất định phải tùy thuộc vào điểm trên mặt địa cầu mà người ta vạch đường thẳng đứng ấy.

Các điểm khác nhau trên Địa cầu sẽ có những đường thẳng đứng khác nhau. Lúc bấy giờ những khái niệm «trên», «dưới» không còn ý nghĩa nữa nếu điểm trên địa cầu gắn liền với những khái niệm ấy không được qui định rõ ràng. Như thế những khái niệm này đã thay đổi từ tuyệt đối thành tương đối. Không hề có phương thẳng đứng duy nhất trong vũ trụ. Vì vậy cho nên, lấy bất cứ một phương nào trong không gian, chúng ta cũng có thể tìm được một điểm trên mặt địa cầu tại đó phương lấy ở trên là phương thẳng đứng.

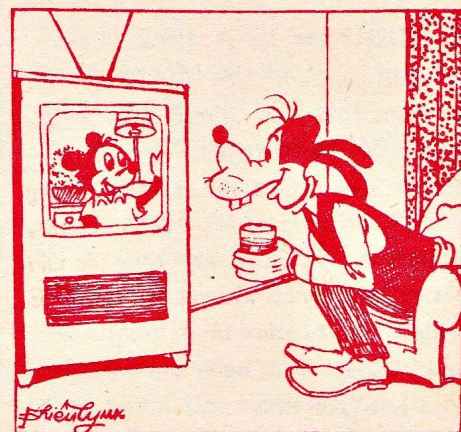
DỊCH - VIÊN

(Còn nữa)

BÌNH GỖ XEM TRUYỀN HÌNH

Trong bức tranh này có 1 điểm vô lý
Các bạn Thiếu Nhi thử tìm xem.

PHIÊU LY

TÍNH TRỪ

Giờ học thầy hỏi Tèo :

— Thí dụ em có 10đ, ăn hàng 5đ.
Thế còn lại bao nhiêu?

Tèo đáp :

— Thừa thầy còn 5đ.

Thầy giảng tiếp :

— Thí dụ thầy là người chủ hàng bán tạp hóa em đến mua 3đ. bánh mà đưa 10đ. Vậy thầy phải thối bao nhiêu tiền cho em?

Trò xanh mặt :

— Thừa thầy.. thừa thầy... em.. em... biểu thầy luôn đấy.

NGUYỄN VĂN NINH
(An Giang)

Ô CHỮ : CÁI TỬ

NHỮNG NGÀY CHỦ NHẬT

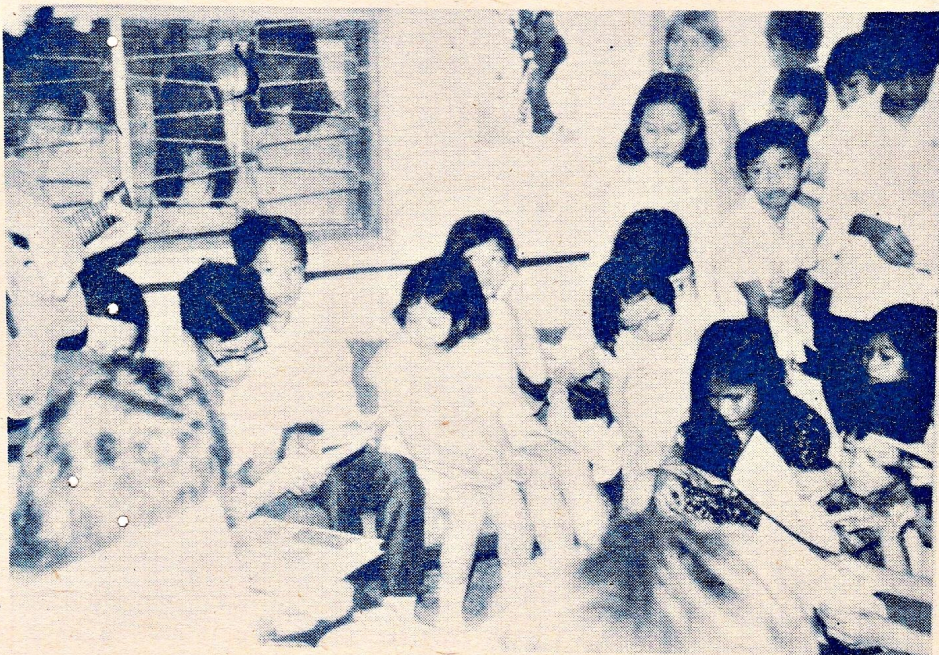
MAI HOẠT
(Viết tặng VT2 và TN)

CHIỀU nay bỗng dưng tôi cảm thấy buồn và cô đơn lạ. Một nỗi buồn và cô đơn thật nhẹ nhàng mà thấm thía. Từ nỗi buồn và cô đơn đó, tự nhiên tôi cảm thấy yêu những ngày chủ nhật lạ thường và thấy nhung nhớ một cái gì băng khuâng.

Những ngày chủ nhật trước đây đối với tôi là cả một cái gì nhạt nhẽo chán chường. Suốt ngày chỉ đọc sách hay ca hát làm nhảm đỡ buồn hoặc lang bang dạo phố. Nhưng đọc sách hoài nhưc đầu, ca hát hoài mỗi mếp, lang bang ngoài phố hoài chỉ tỏ phải tránh xe, người xăng khói cay nồng. Vì thế, chủ nhật đối với tôi là một ngày vô vị nhất trong tuần !

Nhưng, bây giờ ngày chủ nhật lại là ngày tôi có cảm tình hơn tất cả mọi ngày khác. Nó là ngày thật vui; ngày đầy thi vị, đến nỗi tôi cứ nhầm tính từng ngày và mong cho chóng tới chủ nhật, đến nỗi tôi cảm thấy thời gian như dài ra, lâu lằng lắc... Những ngày chủ nhật bây giờ là những phút giải trí tuyệt vời, là những giây vui tươi, thoải mái, là những ngày giúp tôi cảm thấy yêu đời hơn, qua các cuộc sinh hoạt bên anh em bạn bè ở tòa soạn Thiếu Nhi.

Thật không còn gì thích thú bằng khi nhìn những khuôn mặt thơ ngây rạng rỡ; đôi môi mở rộng nụ cười thương yêu bật ra những bài ca vui tươi, hào hùng, thốt ra những lời thành thật, mến thương. Thật không còn gì xúc động cho bằng khi thấy những ánh mắt long lanh rạng ngời; những bàn tay vỗ lên nhịp nhàng, vươn cao chơi vui, hăng hái dâng cao. Tất cả đã hòa hợp với nhau, dâng cao niềm vui bất ngát chân thành trong sáng, chan chứa tình thương. Tất cả đã khiến tôi tan mọi chán chường, tan mọi lười biếng, uể oải. Thay vào đó là tất cả thoải mái, vui

tươi đầm ấm, thương yêu...

Thế rồi những chủ nhật tiếp nối những ngày vui cứ dâng cao. Tôi cảm thấy yêu tuổi thơ hơn bao giờ tôi hòa mình với anh em tôi bày trò với anh em, tôi ca hát với bè bạn, cốt để thấy những vẻ đẹp hồn nhiên của thiếu nhi trong sáng của tuổi thơ. Có những lần bị phạt trong các trò chơi tôi bị cò cò, hoặc bị hít đất... giữa những tiếng reo hò của mọi người. Người mệt là, mồ hôi nhễ nhại song tôi vẫn thấy vui tươi thích thú lạ khi tai nghe những tiếng cười triu mến, thương yêu; khi mắt trông những gương mặt trong sáng, rạng ngời. Tôi đã cố công tìm rồi các bài ca, trò chơi để cùng sinh hoạt vui vẻ với anh em; tôi đã cố công gói từng món đồ để bày trò với bè bạn... những lần như thế, tôi mệt nhọc nhiều mồ hôi đổ nhiều và chịu nóng bức nhiều. Nhưng niềm vui bất ngát, tình thương vui vơi, làm mệt nhọc tan biến làm mồ hôi thành những giọt nước mát lịm thấm vào hồn tôi khoai khoái đậm đà tha thiết. Tôi không mong gì hơn là được hưởng hoài những niềm vui trong sáng, ngát hương THÂN ÁI đó.

Có một vài anh bạn khuyên tôi nên lâu lâu mới tới T-N một lần, có như thế người ta mới thấy nhớ mình và khi mình đến họ mới vồn vã hơn.

Cũng có bạn khuyên tôi nên bỏ T-N về mặt sinh hoạt hàng tuần đi, chỉ tỏ tốn mồ hôi phí sức, chẳng được cái gì rút gì cả. Những lần như thế tôi chỉ cười nói có một câu : « tâm tính, quan niệm mỗi người một khác » rồi thôi.

Tôi không khoái cái vẻ bên ngoài tôi muốn được vui vẻ, yêu đời. Nên tôi vẫn tới T-N hoài. Dẫu anh em chẳng vồn vã với tôi; cái đó cũng chẳng có gì là đáng buồn. Bởi anh em quen thân tôi rồi, cần chỉ phải giữ ý tứ nữa, cứ thân thiện cư xử với nhau cho dễ dàng thông cảm, vui tươi hơn. Và lúc đó hầu như THÂN ÁI càng thêm khảng khái, sự học hỏi bên nhau, ca hát bên nhau, tâm sự cho nhau, càng thêm cởi mở đậm đà.

Tôi còn nhớ, có một sáng đang trên đường đến trường bỗng nghe có tiếng gọi sau lưng, tôi quay lại thấy một bé trai chừng bảy tám tuổi. Bé cười thật tươi : « anh đi học ă ! » Tôi ngạc nhiên, chẳng hiểu gì cả bé trai này hoàn toàn xa lạ đối với tôi. Tôi ngạc nhiên hỏi « bé là ai ? Sao lại biết anh ? » Cậu bé liếng thoảng : « Ý bé là đọc giả Thiếu Nhi nè, chủ nhật nào bé cũng tới tòa soạn cả. Anh không nhớ hở ? » Tôi vỡ lẽ, phì cười : « À ! Thế hở, đông quá làm sao anh nhớ nổi » cậu bé cũng cười theo, chào

tôi đi mất, sau khi để lại lời nhắn nhủ «chủ nhật này ráng nhớ bé nhé». Tôi bỗng thấy thích thú, vui vui nhẹ em bé này thật dễ thương. Tôi T-N kể cũng lắm chuyện vui, buồn cười thật.

Lại một lần nữa, hôm khác, trên đường về sau khi đã mua xong vài quyển sách. Tôi gặp một bé gái độ chín, mười tuổi, thấy tôi em mừng rỡ gọi tên tôi thật to. Tôi thoáng vẻ ngỡ ngàng, nhưng kinh nghiệm gặp gỡ lần trước khiến tôi làm ra vẻ tự nhiên như đã quen biết cười lại: «À em! Đi đâu đấy?» Cô bé lễ phép: «ạ! Bé, đi tới nhà nhỏ bạn mượn sách» Tôi xoa đầu em cười: «Chăm thể cơ à?» Cô bé cười theo dáng mặt cờ, vài phút sau mới ngẩng đầu cao hơn hỏi tôi: «Chủ nhật nay anh có tới T-N. không?» Tôi cười lắc đầu: «Không bé ạ!» cô bé xịu mặt, thoáng buồn, giọng nhỏ lại: «Không có anh buồn chết» tôi phì cười «còn mấy anh lớn nữa chi?» Cô bé mân mê quyển sách trong tay, giọng buồn buồn: «Nhưng bé khoái đẩy đủ cả cơ. Nhà chỉ có mỗi mình bé, ngày thường chả ai chơi buồn lắm. Bởi vậy bé thích tới T-N. chơi lắm, ở đó nhiều bạn nè, nhiều anh chị lớn nè vui ghê. Bé mong ngày nào cũng là chủ nhật cả thì vui lắm anh nhỉ» Tôi thoáng cảm động, xoa đầu em: «Anh nói đùa đấy. Chủ nhật nào mà anh chẳng tới» Cô bé tròn mắt mặt rạng rỡ hẳn lên vui mừng: «Thật hả anh? Anh nói thật nha» Tôi gật đầu cười, em cười theo. Ôi nụ cười hồn nhiên, thơ ngây biết bao, đáng yêu biết bao.

Lúc ra về lòng tôi cứ nao nao, cảm xúc về nụ cười trong sáng, vui tươi ấy triu mến ấy.

Làm sao tôi có thể bỏ hoặc lâu lâu mới tới T-N. được. Khi mà nơi đó, có những tâm hồn trong sáng, những nụ cười tin yêu, những lời nói chân thành, những ánh mắt nai tơ, những bài ca hiền lành... hợp lại tạo thành một niềm vui bất ngát, chan chứa thương yêu. Những ngày chủ nhật còn, là tôi còn tới T-N. hoài, tới để được chung vui với tuổi

thơ; tới để được trông những nụ hoa nở rộ, thơm lành; tới để tạo niềm vui, tình THÂN ÁI cho T-N., cho chính tôi.

Những ngày chủ nhật T-N, là những ngày vui vẻ, tình thương tỏa rộng, gắn bó với nhau thật THÂN ÁI, đậm đà. Để mãi mãi tình thương là dòng suối mát nuôi sức sống, để mãi mãi tuổi thơ còn hoài những

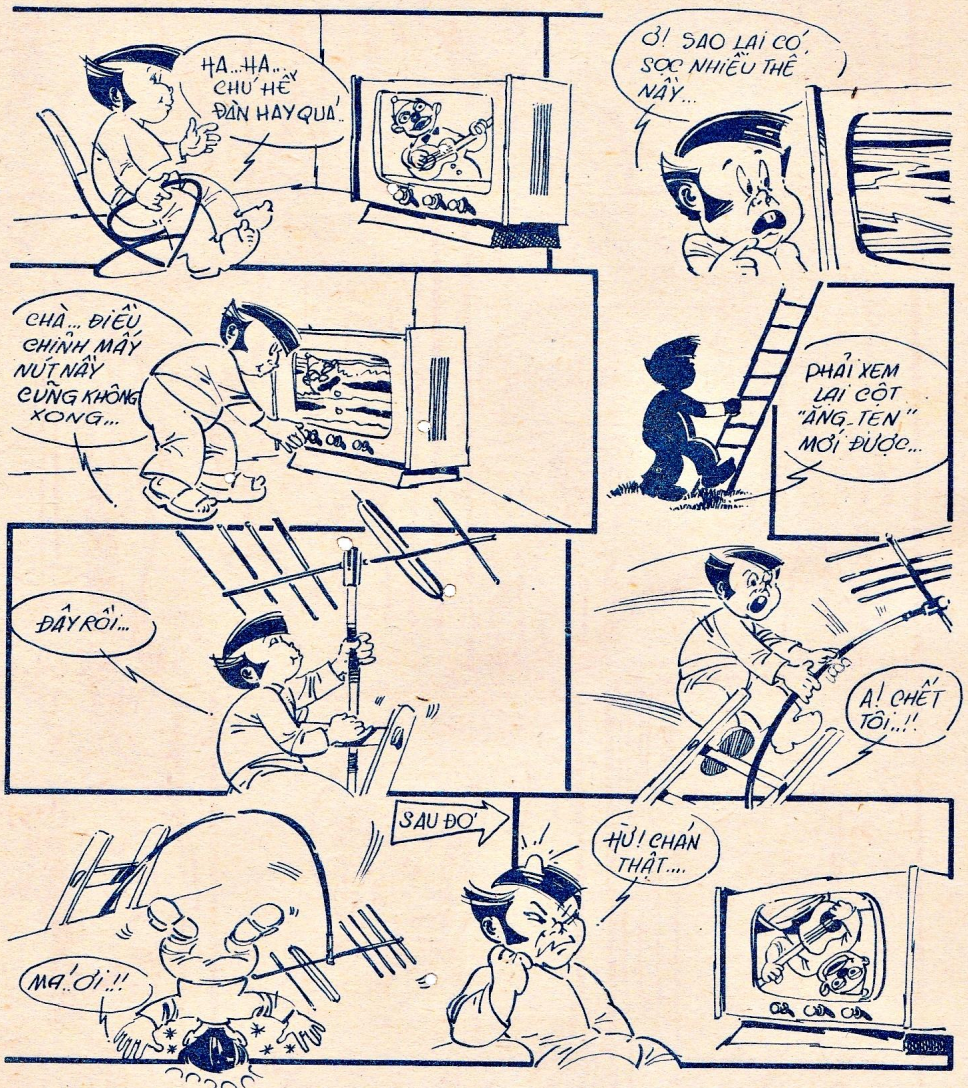
ngày hồn nhiên vui vẻ; để mãi đau thương, phiền não không còn ngự trị trong tâm hồn trong sạch, ngây thơ của T-N.; để mãi mãi tình anh em bền chặt, tình người thấm thiết, để còn hoài TRÁI TIM HỒNG VIỆT NAM chứa đầy TÌNH THƯƠNG. Tôi mong ước lắm thay!

— MAI HOẠT —
(Chiều mơ ước trên quê hương)
(3-3-73)

QUA ÔNG KÍNH BÁC SAU RÊU

Tranh vui trọn kỳ của NGUYỄN TÀI

CUNG ĐI VỚI TỰ THÂN

Tranh và lời của NGUYỄN TÀI

GALVANI

(1737 - 1798)

ĐẶNG HOÀNG
(Sưu Tầm)

Không kể trường hợp được hướng dẫn học hỏi rồi chịu khó thực hành để khảo sát kết quả, nhờ đó khám phá thêm các chi tiết mới lạ đã dành, một số nhà bác học, chỉ vì tình cờ, tìm thấy nhiều dữ kiện quan trọng ngay sau những cuộc thí nghiệm hết sức tầm thường — tầm thường đến độ chẳng một ai thèm để ý đến việc nhỏ nhặt ấy bao giờ — vậy mà họ lại thành công vẻ vang. Đây là trường hợp bác sĩ kiêm vật lý gia Galvani, người đầu tiên phát minh ra dòng điện hồi thế kỷ XVIII.

Tên thật là Luigi Aloisio Galvani (Lu-i-di A-lô-i-di-ô Gan-va-ni) sinh ngày 09-9-1737 tại Bologna (Bô-lô-nha) nước Ý. thuở thiếu thời, ông không có gì chứng tỏ thật xuất sắc cả.

Lớn lên, Galvani theo ngành y khoa rồi đậu bác sĩ sau khi trình luận án «Thành phần cấu tạo xương». Nhờ vậy, năm 1762, ông được mời làm giáo sư chuyên về cơ thể học ở viện y khoa Bologna lúc mới hai mươi lăm tuổi. Còn trẻ, tài cao Galvani không vì thế tự mãn, ngoài giờ giảng dạy các sinh viên, ông luôn luôn cố công học hỏi thêm ngành chuyên môn ngò hầu trau dồi nghề nghiệp cho thích hợp với chức vụ đảm nhiệm. Ông gửi đăng nhiều bài khảo cứu thật giá trị, đáng kể nhất là đề tài «Cơ quan thính giác và cơ quan sinh dục loài chim» rất chính xác nên mọi giới y khoa hồi đó nể phục.

Thường thường sau giờ lý thuyết khô khan mệt mỏi, Galvani hay có mặt trong mọi buổi thực tập với các sinh viên tại phòng thí nghiệm để quan sát, nhắc nhở và hướng dẫn thêm.

Tình cờ có một ngày kia vào năm 1786, ông chợt chú ý tới rất nhiều con ếch, đã lột da hoàn toàn đặt trên bàn bên cạnh máy phát điện trong phòng thí nghiệm dành cho các sinh viên thực tập. Buồn tình, Galvani lấy một miếng kim khí vắt lấy lấy gần đó đem chọc thủng vào bắp thịt một con ếch, lập tức chân con vật cử động. Thấy lạ, ông làm lại thí nghiệm ấy bằng cách thay miếng kim khí kia bằng một miếng đồng, nhưng lần này ông không chọc vào bắp thịt đùi nữa mà chỉ ghim vào đường gân thôi. Ngay tức khắc chân con vật cũng cử động nhưng có điều khác lạ là sự cử động này không giống như lần trước.

Vốn có óc quan sát, rất ưa thích tìm hiểu, Galvani để tâm tới hiện tượng này và thử thí nghiệm nhiều lần liên tiếp trong mấy năm trời. Ông dùng hai miếng kim loại khác nhau. Miếng đồng được ghim vào đường gân trên thân mình con ếch, miếng kẽm chọc sâu vào bắp thịt đùi con vật. Nếu cho hai miếng kim loại chạm vào nhau lập tức sẽ có phản ứng kể trên. Ông kết luận rằng sự liên quan giữa các bắp thịt và đường gân tác dụng vào kim loại tạo ra dòng điện, vậy dòng điện thay đổi tùy thuộc vào bắp thịt và đường gân mà thôi. Đó là «thuyết galvani về dòng điện».

Lý thuyết đó đã gây sôi nổi đương thời với những cuộc bàn cãi quyết liệt. Một người bạn của ông là Alessandro Volta (A-lét-săng-dơ-rô Vôn-ta) bác bỏ ý kiến trên. Theo

Volta thì dòng điện thay đổi không phải do các bắp thịt và đường gân nơi con vật mà chính nhờ ở các thanh kim loại xù dụng mới đúng kết quả, Volta đã phát minh ra máy phát điện một chiều (pin) (1) dựa vào thí nghiệm của Galvani.

Tuy chẳng thành công hoàn toàn, nhưng nhờ vụ «tò mò đầy ích lợi» này, Galvani đã góp phần đáng kể vào việc tìm hiểu hiện tượng dòng điện có trong cơ thể loài vật, và cũng nhờ đây, người ta mới biết về ý niệm dòng điện để tiếp tục khám phá thêm nhiều điều mới mẻ khác, áp dụng vào một số máy móc mang tên ông như máy điện nghiệm (Galvanoscope = Gan-va-nô-si-cốp), máy điện kế (Galvanometer = Gan-va-nô-mét-tơ), dao dùng để vừa đốt vừa đốt vừa cắt vết thương (Galvano-cautery = gan va nô cô-tơ-ry) v.v... Bên cạnh đó, phương pháp mạ điện ngày nay—căn cứ vào kết quả do Galvani tìm ra sự kết hợp của sắt và thép với kẽm—gọi là Galvanization (gan va-ni-da-si-ông).

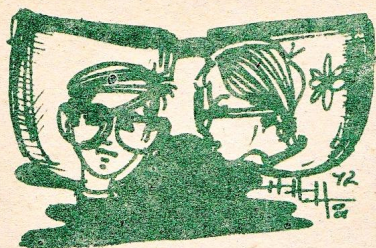
Ngày 04-12-1798, Galvani mất tại quê nhà, hưởng thọ sáu mươi một tuổi. Sau này, người ta dựng một bức tượng Galvani thật lớn ở Bologna để kỷ niệm.

Các tác phẩm do ông để lại đều được thu thập rồi in thành sách từ năm 1841, và hầu hết là những bài liên quan tới khoa vật lý.

(1) Xin xem bài nói về Volta đăng trong Thiển Nhi số 70,

THỜI TIẾT

VIT MÔ sưu tầm

NHIỆT ĐỘ LỚN NHẤT:

Nhiệt độ trung bình toàn cầu là 15°. Ngày 13-9-1922 tại AZIZIA cách TRIPOLI (Phi-Châu) 40cs, người ta đã quan sát trong điều kiện đứng đắn 1 nhiệt độ 58°, ở trong bóng mát. Lại ngày 11-8-1933 tại SANLUIS (Mê Tây Cơ) cũng ghi nhận nhiệt độ 58°. Nơi thường coi là nóng nhất suốt cả năm là Trạm LUGH FERRANDI ở SOMALIE (Phi-Châu) có nhiệt độ trung bình hàng năm cả ngày lẫn đêm là 31°. Một nơi ở miền Tây Úc-Đại-Lợi tên là MARBLE BAR có lần đã phải chịu đựng trong 146 ngày liên tiếp từ ngày 31-10-1923 đến ngày 24-4-1924 «Sức nóng của Thế Kỷ» nghĩa là những nhiệt độ cao hơn 100°F (bằng 37°,8). Năm 1950, có báo cáo nhiệt độ 63° ở mỏ lưu hoàng DALOL trong sa mạc DANAKIL (Phi-Châu). Người ta thuật lại rằng tại SOUDAN (Phi-Châu) một nhiệt độ 99°4. mặt trời chiếu vào những đèn chế bằng 1 tấm kính mỏng.

NHIỆT ĐỘ THẤP NHẤT:

Tại căn cứ Nga Xô VOSTOK, miền Nam Cực, ngày 24-8-1960 báo cáo nhiệt độ thấp nhất đáng tin là -88°,3, nhiệt độ hàng năm ở VOSTOK là -57°. Ngoại trừ những miền địa cực, nhiệt độ thấp nhất được ghi nhận là -68° tại OMEKON (Nga Xô) ngày 1-2-1933.

NHIỆT ĐỘ ĐIỀU HÒA:

Người ta chưa xác định được nơi có nhiệt độ điều hòa nhất. Hình như

đảo San Hô MAJURO tại MARS-HALL (Thái Bình Dương) có thể được coi là điều hòa với nhiệt độ trung bình 27°1. Thực vậy trong 1 thời gian quan sát ngắn ngủi, người ta không ghi được 1 nhiệt độ nào cao hơn 31°7 (tháng 8 năm 1957) hay thấp hơn 21°1 tháng 4 năm 1955).

NHỮNG CHÊNH LỆCH NHIỆT ĐỘ LỚN NHẤT:

Tại miền YAKONKAK ở Tây-Bá Lợi Á đã nhận thấy chênh lệch 103°3 giữa -64°4 và +38°9. Ngày 23, 24 tháng 7 năm 1916 tại Browning thuộc Montana (tiểu bang Hoa Kỳ) trong 1 ngày mà có chênh lệch nhiệt độ 55°5 (từ 6°7 sụt xuống -48°8.) Ngày 22-1-1943 tại 1 địa điểm thuộc tiểu bang DAKOTA Nam (Hoa Kỳ) nhiệt độ lên bất thần 27°2 chỉ trong vòng 2 phút thôi (từ -20° lúc 7g30 lên 7°2 lúc 7g32p).

MƯA:

Những trận Mưa lớn nhất:

Ngày 4-7-1956, tại Unionville, Maryland (Hoa Kỳ) trong 1 phút mưa rơi xuống đo được 31mm nước, con số này được coi như cao nhất chưa từng thấy. Ngày 14, 15 tháng 7 năm 1911, trong 1 trận bão tàn phá BAGUIS (Phi Luật Tân) trong 24 tiếng đồng hồ, mưa xuống 1.168mm nước, tính ra mỗi mẫu tây (10.000 th. vg) thu nhận 11.660 tấn nước. Trong vụ gió mưa tháng 7 năm 1861, mưa rơi xuống 9.299mm nước tại TCHERRAPUNDJI (Ấn Độ), tại đây trong 1 năm từ 1-8-60 đến 31-7-61 mưa 26.461mm nước. Trong 1 năm dương lịch, trung bình mưa ở TCHERRAPUNDJI là 11.430mm nước, nhưng tại đảo KAWAI (Quần Đảo Hạ-U-Di) mưa nhiều nhất với 11.963mm nước, vượt con số 11.430 mm ở Ấn Độ. Nếu người ta để ý đến số ngày mưa trong 1 năm thì nơi mưa nhiều nhất là BAHIA FELI (Nam ChiLi) với trung bình 325 ngày mưa mỗi năm và đặc biệt 348 ngày trong năm 1916.

CỤC MƯA ĐÁ LỚN NHẤT:

Cục mưa đá nặng nhất lượng được ở tỉnh Strasbourg (Pháp) trong cơn mưa giông ngày 11-8-1958 cân nặng 972 gram. Người ta báo cáo có những cục mưa đá nặng hơn 2kg tại CAZORBA (Tây Ban Nha) ngày 15-6-1829. Tháng 9 năm 1959 cũng có 1 cục mưa đá nặng 2kg rơi xuống JAMBUL, KAZAKSTAN (Nga Xô)

MƯA ÍT NHẤT:

Kỷ lục ít mưa nhất là của đài khí tượng ARICA ở Chili (Nam Mỹ), nơi độ trung bình hàng năm của thế kỷ là 0,5mm nước. Tuy nhiên có bằng chứng từ 375 năm trong sa mạc ATACAMA không có vụ mưa nào đo lường được.

HẠN HẠN LÂU NHẤT:

Năm 1906 tại MARSEILLE không có trận mưa nào có thể đo lường được trong khoảng 97 ngày từ 6 tháng 7 đến 10 tháng 10.

TUYẾT RƠI:

Trung bình 11 đến 12mm tuyết tương đương với 1mm nước mưa. Những trận mưa tuyết lớn nhất thường xảy ra ở những nơi không có người ở nên không được ghi nhận. Những con số cao nhất được báo cáo là 1.950mm trong 1 ngày ở Silver Lake, Colorao (Nam Mỹ) ngày 14-15 tháng 4 năm 1921; 9.906mm trong tháng 1 năm 1911 ở TAMARACK, Californie (Hoa kỳ) và 25.407mm trong năm 1955-1956 ở Paradise Ranger Station (Hòa Thịnh Đốn)

NẮNG CHIẾU NHIỀU NHẤT:

Tại những vĩ tuyến trên 66°, trong mùa hạ địa cực, mặt trời không khuất dưới chân trời, như ở một nơi cao hơn 82° Bắc, mặt trời không lặn trong 147 ngày liên. Nơi bị nắng chiếu nhiều nhất là SAHARA Đông tại đó thời gian nắng chiếu chiếm 97%, tức 4300 giờ mỗi năm.

NẮNG CHIẾU ÍT NHẤT:

Tại Bắc Cực mặt trời lặn 186 ngày liên, trong thời gian này trời tối tăm trong 4 tháng.

VITMÔ sưu tầm.

THẾ GIỚI THẦN TIÊN CỦA SAN HÔ

Mùa Noel 1492, con tàu chỉ huy Santa Maria của Christopher Colombé trên đường thám hiểm Mỹ Châu đã bị vỡ tan tành từng mảnh gần mũi Hải tiên (Haitien) vì phải đá ngầm. Nhờ tai nạn này mà thế giới mới biết đến thế giới thần tiên của San hô.

Đối với những tay thợ lặn thì đây là một phần thế giới kỳ diệu nhiệm màu. Một thế giới của muôn màu, muôn hình vạn trạng, sống động, nhộn nhịp, lung linh huyền ảo... Đây cũng là một thế giới xây dựng bằng hàng tỷ, hàng triệu sinh vật đủ mọi trạng thái mềm, dẻo, cứng... chồng chất lên nhau hằng hằng lớp lớp. Ta muốn cho nó bằng nhưng cũng được! Bằng sứ cũng không sai. Bằng những sợi tóc của thiên thần càng có ý nghĩa! Bằng tinh thể của đường cát trắng hay bằng những cánh hoa rực rỡ muôn màu? Không sao! Phải nói là san hô có muôn vẻ ngàn hình không thể tả xiết.

Loài thạch tâm này là những nhà kiến trúc siêu việt! Nó đã tạo dựng nên những kỳ công tuyệt phẩm trước khi con người biết kiến tạo. Những lâu đài tráng lệ, nguy nga của các chúa chúa xây trên ngàn vạn sinh linh từ ngàn xưa tới nay sờ với san hô cũng chỉ là những kiến trúc tầm thường, những công trình của các chú lùn nhỏ bé. Các nhà sinh vật học đặt cho loài thạch tâm này một cái tên tuy kém vẻ thơ mộng nhưng đúng với sự cấu tạo của nó: «Loài rỗng ruột». Từ xa xưa, người ta cho rằng san hô chỉ là một loại cây sống ngầm dưới nước, ai có ngờ đâu chính nó là những sinh vật nhỏ bé kết

lại và màu sắc thay đổi tùy theo địa phương: San hô ở Nhật màu trắng như men sứ ở Địa trung Hải màu hồng thê nhưng ở Hạ uy di và Biển đỏ nó lại đen nhánh như than đá.

Giải phẫu một con san hô chúng ta thấy nó là loài ăn thịt, toàn thân chỉ là một ống thịt, có một túi tiêu hóa duy nhất dài chừng vài mi li mét, có những đường rãnh hướng vào tâm gọi là xoang trường. Trên đầu là một hấp khẩu lọc ra như đài hoa cánh hoa chính là những tay mảnh khảnh rất hoạt động sẵn sàng bắt những vi khuẩn bơi lội, bén mảng đến gần. Chúng tiêu hóa và lại nhả ra ngay bằng chính hấp khẩu. Hấp khẩu này, cũng chính là nơi sinh sản gieo giống... Phía dưới là chân dính chặt vào một cái bề hình cái đĩa bằng đá vôi. Đĩa rỳ lại cũng dính chặt vào một vật cứng như đá ngầm nhưng thường thì dính vào các khối san hô đã chết. Khi còn non san hô giống như những loài sứa hay ấu trùng có vẻ tự do nhưng bám chặt vào nơi nhất định nào đó. Cũng có những loài san hô đơn độc không liên kết thành từng khối. Loài này

sinh sản mau lẹ và thường hương theo chiều thẳng đứng vươn lên tìm nơi ánh sáng mặt trời.

Có bao nhiêu khối san hô trong các đại dương? Không ai có thể trả lời được, nhưng về phương diện kiến trúc thì Vạn lý trường thành, Kim tự tháp... sánh với san hô chẳng thấm vào đâu. Tất cả các đại dương đều có mặt san hô dù dưới hình thức này hay hình thức khác nhưng với điều kiện nước biển ấm và dưới một độ sâu từ 10-15 thước. Có ánh sáng mặt trời. Độ ẩm lý tưởng nhất cho san hô là 20 độ bách phân và phát triển mạnh ở vĩ độ 28 Bắc và 28 Nam. Nơi nào có bùn, cạn nước đục san hô sẽ chết ngộp liền.

Một câu hỏi được đặt ra: Tại sao san hô chỉ sống được ở độ sâu tối thiểu, cần ánh sáng mặt trời và nước trong? Trong khi đó có những sinh vật tương tự như loài sao biển lại có thể sống và phát triển được ở dưới độ sâu cả ngàn thước.

Theo Dặc nhi văn (Darwin) một nhà sinh vật học danh tiếng. Khi khảo sát về loài này đã nhận định như sau:

Có 3 loại san hô :

- San hô mọc từ triển bờ biển
- San hô đảo
- Vòng đai sau hô

Cả ba loại đều bắt nguồn và đặt nền móng trên những tầng lớp san hô già chết từ xa xưa và bây giờ các lớp mới mọc chồng. Lớp già cũ lâu dần chìm xuống đáy biển. Cũng có khi đáy biển bồi lấp và mực nước dâng lên. Do đó san hô bây giờ chỉ là cái ngọn hay nói cách khác là các chóp san hô tăng trưởng, lan rộng hướng về nơi có ánh sáng mặt trời. Như vậy san hô không phải loài sinh sống ngầm dưới đáy biển mà vốn ở một độ sâu nào đó mà thôi!

Khoa học ngày nay đã xác nhận sự phán quyết của Dặc nhĩ văn bằng cách thám hiểm sâu dưới 1200 thước, nơi có san hô sinh sống đã thấy rằng san hô đều bám trên các tầng đá núi lửa hay những đồi núi ngày xưa đã bị vùi lấp chìm dần xuống đáy biển. Một bằng chứng cụ thể là người ta đã khám phá ra rất nhiều đảo san hô trong vùng biển Thái bình Dương ở Pô-ly-ne-di (Polynesie) vừa mới trở thành các đảo san hô bao quanh vịnh Ca-ra-ip (Carait) là những cồn san hô nổi tiếng nơi đây đã trở thành nghĩa trang chôn vùi biết bao thuyền tàu thời trung cổ. Dãy San hô Gờ-răng-băng (grand Banc) thuộc hải phận Ba-ha-mat (Bahamas) rộng lớn đáng kể. Dãy san hô chạy dài hàng mấy ngàn cây số, rất đẹp, hùng vĩ nhất thế giới chạy dọc theo bờ đại lục Úc Châu và phát triển rất mạnh nhờ có dòng gơn-si-trim (gulf stream) nuôi dưỡng.

Cũng như tất cả các sinh vật khác rất vất vả để đấu tranh dành quyền sống. Cuộc chiến đấu liên tục không ngừng ngày đêm đã diễn ra cho dòng dõi nhà san hô. Kẻ phá hoại ghê gớm nhất là các làn sóng và các trận nước ngọt rót xuống biển từ các lục địa làm trôi dạt san hô và nhất là giảm bớt lượng muối cần thiết để cho san hô con tăng trưởng. Sau phải kể đến các động và thực vật cũng xúm nhau vào tàn phá hủy hoại

chúng. Lại cá mập vẹt không ngừng quấy phá, nó dùng cái mỏ cứng như sắt bẻ gãy các nhánh san hô và nhai ngon lành như không! Ngoài ra còn một số kẻ thù khác cũng không kém phần quan trọng chuyên ăn bám vào san hô cả một đời!

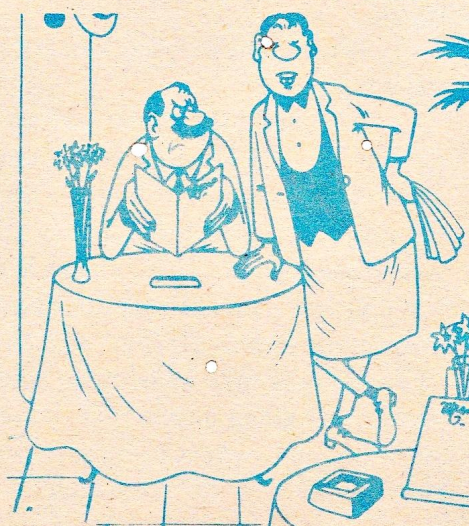
Tuy nhiên, để bù lại tạo hóa đã cho san hô dòng dõi thạch tằm này một năng lượng sản xuất rất kinh khủng nên cuộc chiến bao giờ cũng nghiêng phần thắng về cho san hô. Chúng cũng còn có những phương cách khác để bảo vệ mầm non như tạo nên những hang động để tránh sóng, những cụm san hô lửa sẵn sàng đốt cháy kẻ thù nào cạo sát, phá hoại...

Cái vẻ muôn màu rực rỡ huyền diệu ấy cũng là nơi dung thân cho một số cá mỗi khi gặp biến loạn! Cũng như nuôi dưỡng chúng suốt một đời sung túc. Những loại cá Thu, cá hồi, cá mập, cá nhám có

thân mình thon gọn, vây ngắn, mỗi khi có báo động là chui tọt vào cung điện nguy nga rất an toàn. Cũng có những loại cá ranh mãnh hơn lần quất trong các cụm san hô để ngụy trang đôi màu cho dễ săn mồi như loài cá Đi ô Đông (Diodon) từ một làn da trắng trơn chúng đổi thành lốm đốm trông như những con beo biển tiếp với màu san hô để đánh lừa con mồi ngu ngốc bén mảng tới gần. Những con cá vằn vện cũng sống nhờ ở các khóm san hô!

Đối với các tay thợ lặn thì đây là một thế giới đầy lạ lùng, màu sắc rực rỡ, tô điểm cho lòng đại dương. Họ cho đây là một thế giới của thần tiên. Các sắc dân sinh sống ở đây thật nhân hạ sung túc, về ban đêm thế giới san hô càng trở nên linh động lạ lùng mà con người chưa thể tìm hiểu được bao nhiêu điều kỳ bí của nó

HUY YÊN

— Tôi muốn tìm một món vừa ngon, vừa rẻ. Chú có ý kiến gì không

— Dạ, theo ý kiến tôi thì ông nên tìm một tiệm ăn khác.

ĐÔI BẠN

GIANG HỒ

PHẠM KHƯƠNG THÁI

Chú nhện lại

đến để giăng vô số mạng lưới bảo vệ cho cô chim Khướu. Tuy là những mạng lưới mong manh dưới móng vuốt gã mèo, nhưng cũng khiến gã mèo thích sạch sẽ và sợ nhột nhát không dám đến gần. Dĩ nhiên họ nhà Kiến vẫn chui ra chui vào một cách bình thường. Đôi lúc chú Nhện còn kín đáo bỏ thêm vài mạng ruồi, muỗi vào chén đựng cho cô chim Khướu. Nhưng đối với cô ta, bao nhiêu đó thấm thía gì. Chỉ vài lần cúi cò xuống, ngược mỏ lên... cô chim Khướu đã uống hết ba lần công lao khó nhọc của tám chú Kiến. Lão Kiến Càng thấp thỏm đốc thúc con cháu khiêng nước đựng trong vỏ nửa hạt đậu phộng. Nước lấy từng giọt một từ ao, lại phải đi từ từ cho khỏi đổ. Ăn tiền ở chỗ chúng phải tránh bao nhiêu chướng ngại vật trên đường dài 30m. Rồi phải giữ cho thăng bằng để leo lên lan can, chuyển lên giàn hoa giấy rồi mới xuống tới lồng treo. So sánh 2 phần công việc của Dế và Kiến chưa chắc phe nào đã có công hơn.

Một ụ đất to lớn như quả núi con chân bước hai anh em Dế vào một buổi chiều. Một thứ đất đặc biệt cứng còn hơn đất sét khô, anh Dế Nhũi thử cào rồi đành thất vọng. Đó chính là gang sơn của vương quốc Mối. Từ những lỗ thông hơi xuất hiện những đôi ngàm lớn, chừng đe dọa kẻ nhát gan. Ôi chao ! Hai

anh Dế càng khi tò mò càng thử dưới chân ụ đất dùn. Đất dùn là một chất xi măng đặc biệt của họ nhà mối. Đôi lúc phải cho hai anh chàng tinh nghịch. Chẳng hạn hai anh Dế đang tìm cách đục phá xem chơi. Đàn Kiến cũng biểu đồng tình và tản ra để thám hiểm. Hai anh Dế và tụi Kiến thất vọng nhìn nhau. Anh Dế Nhũi lo lắng, nếu tất cả đất cát nơi đều cứng như vậy thì mình làm sao đây ? Tò Mối không suy suyển nhưng họ bên trong đã hay động tịnh. Vài cái đầu không có mắt của tụi Mối Linh ló ra làm hai anh Dế hoang mang. Anh Dế Nhũi vội đào lấy đào để một con đường để chui xuống trốn. (May cho anh ta, chỗ đó đất mềm ẻo).

Anh Dế Mèn phì cười :

— Chưa có trình diễn sao lại tiếp đến màn độn thổ ?

Rồi anh Dế Mèn hấp tấp chui theo, cốt lỏi anh Dế Nhũi trở lên. Dế Nhũi vẫn còn đủ sức để khoét sâu thêm. Lúc anh Dế Mèn sắp tấp kịp chân anh Dế Nhũi thì Dế Nhũi tông vỡ đất ra và lọt vào một khoảng trống. Tức thì các Mối Linh mù mắt ào ạt bủa vây ngay hai kẻ vô tình khám phá ra địa đạo. Chúng há to các đôi ngàm, lập một hàng rào để sẵn sàng tử chiến với quân xâm lăng. Dù không có mắt nhưng chúng rất thông thạo đường quanh ngõ dọc trong tổ. Chúng chia nhau tốp trước, tốp sau vây hai anh Dế đi lần xuống tầng dưới thấp và không thêm nghe hai anh Dế cố cọ râu để giải thích lý do.

— Khoan, nhẹ nhẹ kéo hư cái đàn của tớ.

— Ủa, sao toàn là đất với gỗ ?

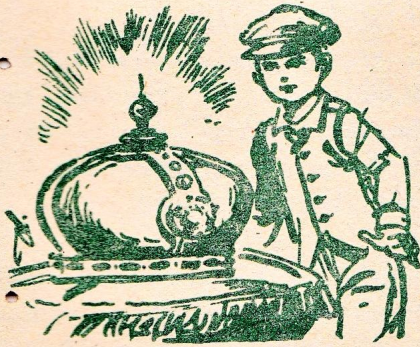
Hai anh Dế bị diệt xuống tầng dưới cùng, là một căn phòng rộng rãi với hàng ngàn chú Mối đang làm việc trong trật tự. Và kìa thân xác to lớn biết bao nằm chễm chệ trong góc lớn, chính là Nữ Hoàng, tức Mối Chúa. Bà ta là một khối màu trắng nhạt, trông giống như một củ khoai từ mủm-mủm với cái bụng nhiều khoang. Cái đầu thì lại bé nhỏ so

với cái bụng phình to, trên đó gắn một cái đầu với cặp mắt hiền từ. Bà không thể nhúc nhích để nhìn cho rõ hai kẻ lạ mặt vì các đôi chân hình như thừa thãi và không phát triển thêm, từ ngày bà rụng cánh.

Chỉ có ông Mối Tướng bỏ ra để tiếp xúc. Nãy giờ ông ta trốn ở sau tấm thân bồ trọng của Nữ Hoàng lớn gấp hai mươi lần tấm thân gầy yếu của ông ta. Ông Mối Tướng vui vẻ vì nhận ra hai anh Dế. Hồi còn thanh xuân ông ta cũng có lần bay lượn ngoài trời trước cơn mưa đầu mùa, cùng dự phiên toà đặc biệt hôm nào. Ông ta gục gặc cái đầu, để dài chuyển lời giải thích cùng xin lỗi sự xâm nhập bất đắc dĩ, của chuyến đi làm nghĩa do hai anh Dế trình bày. Mối Chúa vẫn giữ vẻ im lặng nhưng bằng lòng, trong khi vẫn sinh sản theo một nhịp độ đều đặn. Hai anh Dế ngạc nhiên nhìn những Mối Vú Em tha trửng đi. Những mối Đầu Bếp mang thức ăn đến. Mối Đầu bếp lúc nào cũng lăm lăm lét chực giờ trò ăn vụng. Nhưng khốn thay, mỗi anh lại có một Mối Cảnh Sát luôn kèm một bên để canh chừng gặt gao. Thức ăn được ông Mối Tướng mời hai anh Dế thượng khách. Ế hề những thức ăn thượng hảo hạng, chế biến thật khéo léo. Nhưng hai anh Dế nhắm nháp chút dinh xã giao rồi thôi vì hai anh không quen với mùi giấy, gỗ. Không hề chí, Mối Chúa sẽ dùng trọn để đủ chất bổ dưỡng mà sinh con nhiều hơn. Ông Mối Tướng phá lệ để hướng dẫn hai anh Dế thăm tổ. Lăn theo các tầng chứa vô số giấy, gỗ— mà ông Mối Tướng gọi rằng kho lương thực— hai anh Dế ngược trở lên tầng thượng. Hai anh Dế trằm trồ ngó căn phòng cong nóc, không bày biện gì, lại chỉ chứa đầy giấy, gỗ... trộn lẫn với nhau thành một khối mềm nhão, lên men và luôn luôn tỏa nhiệt. Lại có những trửng Mối nằm ngay ngắn chờ ngày biến thái. Các Mối Vú Em cặm cụi sắp trở cho đều.

(Còn nữa)

CHIẾC VƯƠNG MIỆN CĂN NGỌC

Nguyên tác : CONAN DOYLE

Phóng tác của : THU AN

— Được rồi. Đề tôi sẽ kể cho ông nghe chuyện gì đã xảy ra trong nhà ông đêm đó. Khi ông đã về phòng, cháu ông ra khỏi phòng riêng và xuống nhà. Cô ấy đứng nói chuyện với người yêu ở chỗ cửa sổ, trông ra chuồng ngựa ấy. Dấu chân Bảo Minh còn in rõ trên tuyết, vì hân đã đứng khá lâu phía ngoài cửa sổ. Cô ấy đã nói với hân ta về chiếc Vương miện. Lòng ham muốn của cái xấu xa của hân nổi dậy, và hân bắt cô Hoa phải theo ý hân. Tôi không nghi ngờ tình thương của cháu gái ông dành cho ông, nhưng nhiều khi đối với vài người đàn bà tình yêu lại mạnh hơn hết, có thể choán chỗ của những tình thương khác. Cô Hoa thuộc về loại người đó. Cô ta vừa nghe xong lời dận dò của Bảo Minh thì ông đi xuống cầu thang. Cô ấy vội đóng cửa sổ lại và kể cho ông nghe câu chuyện chị ở trốn ra ngoài với tình nhân có chân gỗ: Câu chuyện ấy cũng có thực nữa. Còn cậu Anh Thi thì vào giường nằm sau cuộc cãi vã với ông. Nhưng cậu ta đã trần trọc ngủ không được: Cậu ấy lo lắng về món nợ phải trả. Vào lối nửa đêm, nghe có tiếng chân nhẹ nhẹ đi ngang qua cửa. Cậu ấy dậy, nhìn ra hành lang và ngạc nhiên thấy cô em họ biến vào căn phòng rửa mặt của Ông. Không tin ở cặp mắt, cậu ấy xỏ bộ quần áo vào và đứng đợi trong bóng tối để xem chuyện

gì sẽ xảy ra. lát sau cô ta lại hiện ra dưới ánh đèn hành lang, và cậu con ông ăn sau cửa, thấy rõ cô ấy mang chiếc vương miện quý giá của ông đi xuống nhà. Hoảng kinh, cậu ấy chạy ra ăn sau tấm màn gần cửa phòng ông, để nhìn xuống coi chuyện gì xảy ra bên ngoài. Cậu ấy thấy cô ta mở cửa sổ ra không gây tiếng động, trao chiếc vương miện cho một người nào đó đứng ngoài trời đêm, rồi cô ấy đóng nhanh cửa sổ lại và trở về phòng, không nhận thấy con trai ông vẫn đứng sau tấm màn dày.

Khi cô ta còn ở đấy, con ông không thể làm gì được vì sợ làm mang tội cho cô em họ, người mà cậu ấy yêu mến. Nhưng khi cô ấy đã đi khỏi, cậu ấy mới nhận thấy hành động này sẽ mang đến hậu quả không hay cho ông. Cậu ta vội chạy xuống thang, quần áo vẫn sơ sài và chân đi đất. Sau khi mở cửa sổ, nhảy ra sân đầy tuyết, cậu ta vội chạy về hướng chuồng ngựa, vì hút thấy một bóng người thấp thoáng ở đó dưới ánh sáng trăng. Anh Thi đã tóm được Bảo Minh và hai người vật lộn để giành co chiếc vương miện. Anh Thi cầm đầu này còn Bảo Minh cầm đầu kia. Trong lúc đánh nhau, con ông đâm vào phía trên mắt Bảo Minh làm rách một mảng da. Nhờ thế Anh Thi đã giành lại được bảo vật mặc dù đã có tiếng gậy phát ra. Sau đó cậu ta xách chiếc vương miện chạy về nhà, đóng cửa sổ lại rồi trèo vào phòng tắm của ông. Lúc ấy cậu ấy mới nhận thấy là chiếc vương miện bị xoắn lại trong lúc họ đánh nhau, và cậu ta định bỏ lại thì đúng lúc ấy ông xuất hiện.

Ông chủ ngân hàng lầm bầm:

— Có thể như thế được sao?

— Đúng là như thế đấy. Sau đó mặc dù ông mắng chửi, cậu ta vẫn nín thinh vì sợ nếu khai ra thì sẽ vương lụy cho cô Hoa.

Ông Huỳnh Anh la lên:

— À tại vậy nên con nhỏ mới kêu lên và té xỉu khi trông thấy cái vương miện. Ô! trời! Sao tôi ngu thế không biết! Và thằng bé xin tôi cho nó ra ngoài năm phút. Chắc để trở lại chỗ đánh nhau, xem mẫu gậy đó rơi rớt đầu đó không... Ô! Thế mà tôi đã

kết tội oan cho nó!

Sĩ Lâm tiếp:

— Khi tôi đi đến nhà ông, tôi đã đi một vòng nhà ngay, hy vọng những dấu vết còn lại trên tuyết có thể giúp tôi điều tra ra sự thật. Tôi biết rằng cả đêm trời không mưa tuyết, và vì trời lạnh nên những dấu chân cũng bị đóng băng lại chứ chưa tan đi. Tôi đi qua lối nhà bếp nhưng phía ấy bị mọi người dẫm dầy lên nên mất hết dấu. Nhưng tôi cũng còn nhận ra ở gần cửa bếp có dấu chân một người đàn bà đã đứng lại và nói chuyện với một người đàn ông: Một dấu tròn ở một bên chứng tỏ người đàn ông có một chân bằng gỗ. Tôi cũng có thể nói thêm rằng hai người bị phá rối vì người đàn bà đã phải chạy lúc vào nhà: Thật vậy, phía ngón chân chị ta bị ấn xuống tuyết sâu hơn phía gót chân; người đàn ông có chân gỗ, trái lại, còn đứng lại đợi một lúc rồi mới đi. Tôi nghĩ ngay rằng đấy chắc là chị hầu phòng và người tình nhân của chị ta. Sau đó tôi đi vòng quanh vườn, nhưng tôi chỉ thấy những dấu chân hỗn độn, bước lung tung: tôi cho rằng đó là dấu chân của cảnh sát. Ngược lại, khi đi về phía tàu ngựa, tôi tìm ra một câu chuyện rất dài và rất phức tạp mà dấu tuyết còn giữ lại vết tích.

«Trên tuyết có hai loại vết chân, đi song song với nhau: Một loại là của một người đàn ông có đi giày, loại kia chỉ cho thấy một người đàn ông đi chân không. Ông không thể tưởng tượng được là trông thấy vết chân ấy, tôi mừng đến đâu: Theo lời ông, thì chúng chỉ có thể là dấu chân của con trai ông. Người có giày đã bước, nhưng người đi chân không đã chạy, và đôi lúc, dấu chân trần in lên trên dấu giày, tất nhiên tôi suy đoán là con ông đã chạy sau người kia. Đi theo các vết giày tôi tới chỗ cửa sổ, mà tôi suy đoán là người mang giày đã đứng chờ khá lâu, vì quanh hai dấu giày, tuyết rơi xuống thành đồng. Sau đó dấu giày quay trở lại, thì cách đây độ trăm mét, có dấu đánh nhau, nhìn kỹ, tôi thấy có vài giọt máu: Vậy là tôi đã không

lâm. Người đi giày đã chạy xuống thung lũng, vài dấu máu rơi rớt chứng tỏ chính hắn đã bị thương. Hắn xuống đến đường cái, nhưng trên vỉa hè và mặt lộ, tuyết đã được quét sạch, nên đến đây là mất dấu.

Tuy vậy, khi trở vào nhà, tôi dùng kính lúp xem xét lại bậc cửa sô và tôi thấy có ai đã nhảy vào bằng lối đó. Tôi nhận thấy có dấu bàn chân ướt đã dẫm lên. Tôi bắt đầu đưa ra giả thuyết: Một người đàn ông đã đợi ở ngoài, có người mang ngọc xuống cho hắn ta; cậu con ông trông thấy, cậu ta rượt theo kẻ cắp, đánh nhau với hắn, mỗi người kéo chiếc vương miện về phía mình, và đã làm gãy chiếc vương miện, mà sức một người thì không thể làm nổi. Con ông đã trở vào với phần thưởng chiến thắng, nhưng để lại một mẩu nhỏ trong tay kẻ địch. Tôi đó thì được rồi, nhưng có một vấn đề khó hiểu là ai đã mang chiếc vương miện ra.

Tôi theo câu phương châm cổ là nếu đã gạt bỏ những gì không thể chấp nhận được ra, thì những gì còn lại dù rất khó tin, sẽ là sự thực. Tôi nghĩ rằng không phải là ông đã mang vương miện xuống, vậy chỉ có thể là cháu gái ông hoặc các chị hầu phòng. Nhưng nếu là những người giúp việc, thì tại sao con trai ông lại chịu để mang tiếng oan, thay vì nói ngay ra? Không có gì bất ngờ được. Ngược lại, nếu là cô Hoa thì rất có thể được, vì cậu con ông yêu cô ấy, và không muốn thổ lộ ra điều bí mật của cô ta, nhất là điều bí mật ấy lại không vinh dự gì cho lắm! Tôi nhớ lại ông đã trông thấy cô ta đứng ở cửa sô, và sau này, khi thấy lại cái vương miện (mà cô ấy tưởng đã được mang đi xa), cô ấy đã té xỉu. Bỗng chốc, giả thuyết của tôi biến thành sự thực.

Và ai có thể là đồng lõa của cô ta? Tất nhiên là một người yêu, vì còn người nào khác có thể làm cô ấy quên tình thương và sự biết ơn mà cô ấy dành cho ông nữa. Tôi cũng biết ông và cô ấy ít khi ra giao du bên ngoài, và cũng ít có bạn đến chơi. Nhưng trong số bạn bè này có Bảo

Minh. Trước đây tôi đã nghe nói về hắn ta là một người rất tai tiếng đối với các phụ nữ. Chắc hẳn hắn là người đàn ông mang giày và giữ các viên ngọc. Ngay khi bị Anh Thi nhận, hắn đã bám lấy hy vọng rằng sẽ không sao, vì không lẽ Anh Thi lại nói ra một sự thực, tố cáo chính những người trong gia đình mình.

Ông có thể đoán là sau đó tôi đã làm gì. Tôi hóa trang thành một người ở, và đến nhà Bảo Minh, làm quen với người hầu, để biết rằng chủ hắn bị thương ở mặt trong đêm hôm qua, và sau cùng, với món tiền nhỏ mọn sáu xu, tôi mua được một đôi giày cũ của Bảo Minh. Ngay sau đó tôi mang đôi giày đến nhà ông đểướm thử vào các dấu giày in trên tuyết. Quả nhiên là thấy đúng y.

Ông Huỳnh Anh nói:

— Chiều qua, tôi thấy trên lối đi đó có một người ăn mặc rách rưới.

— Người đó chính là tôi. Sau khi tìm ra thủ phạm, tôi về đây thay lại quần áo. Công việc của tôi bắt đầu khó khăn hơn, vì tôi biết rằng không nên bắt bớ hắn ta để ông khỏi bị tai tiếng, tôi cũng biết sẽ phải nói với một tên lưu manh và hắn sẽ biết lợi dụng thời cơ này để bắt bớ ông và tôi. Đầu tiên, hắn còn chối, nhưng khi tôi kể hết cho hắn nghe những chuyện hắn đã làm, hắn làm dữ, giật lấy một cây gậy treo trên tường; nhưng tôi đã đề phòng, nên tôi đã giáng cho hắn một báng súng lục vào thái dương: Từ lúc đó hắn trở nên biết điều hơn. Tôi đề nghị mua lại ba viên ngọc, với giá một ngàn báng một viên. Đề nghị của tôi làm hắn hồi tiếc. Hắn kêu lên: «Uổng quá, tôi lại đem bán mất rồi, với giá có sáu trăm báng cả ba viên!» Tôi bắt hắn cho biết địa chỉ của người đã mua những viên ngọc, đổi lại với lời hứa với hắn, là sẽ không kiện cáo gì cả. Tôi chạy tới nhà người mua ngọc, và sau những hồi bàn cãi ráo riết với lão ta, tôi lấy lại được mấy viên ngọc, với giá một ngàn báng một viên. Sau đó tôi tới thăm cậu con ông, để bảo với cậu ấy là câu chuyện đã xong. Sau này, vì đã là hai giờ sáng, tôi trở về nhà và đi ngủ: Sau một ngày

vất vả như vậy, nghỉ ngơi là điều cần thiết.

Ông Huỳnh Anh vừa đứng lên vừa kết luận:

— Và ngày ấy cứu nước Anh khỏi một câu chuyện tai tiếng thảm hại. Thưa ông, tôi không biết dùng lời lẽ nào để cảm ơn ông, nhưng ông hiểu rằng tôi không quên ơn ông đâu.

Tài nghệ của ông vượt xa tất cả những điều mà tôi đã được nghe nói về ông. Bây giờ tôi chạy đến thăm thằng con trai tôi, và tôi sẽ xin lỗi nó về tất cả những sự khổ sở mà tôi đã gây ra cho nó. Về câu chuyện mà ông nói với tôi về cháu Hoa, tôi đau khổ lắm:

Sự sáng suốt của ông có đủ để cho tôi biết hiện giờ nó ở đâu không?

Sĩ Lâm trả lời:

— Tôi có thể nói một cách không sai lầm rằng Bảo Minh đang ở đâu thì cô ta ở đó. Với lại lối hắn dù có lớn đến đâu đi nữa, thì chẳng mấy chốc, hắn sẽ nhận được một sự trừng phạt còn lớn hơn gấp bội.

CONAN DOYLE

HẾT

GIẢI ĐÁP

TRANH ĐỒ

Không có hình phản chiếu qua gương.

Máy truyền hình thiếu những nút công tắc.

PHIẾU LY

TIN ĐÀ NẴNG

Một số các em đoàn viên GĐTN ở Đà Nẵng đã tự động liên lạc, họp mặt với nhau để cùng sinh hoạt. Một ban đại diện tạm được bầu ra gồm có :

Đại diện Trưởng : Mừng Hoang Vu

Đại diện Phó : Kim Vũ và Trần trung Khai

Tổng thư ký : Dấu cô Liêu

Các em đã có sáng kiến với một số ban chấp hành khác, cùng chia ra làm nhiều nhóm như : Suối Mơ, Thông Reo... có các trưởng nhóm như Khiếu Quốc Việt, Thiên bất Hủ, Vỹ kim Nam... để tạo tinh thần thi đua.

Các em đoàn viên GĐTN muốn biết thêm chi tiết về gia nhập, sinh hoạt, phát triển chi nhánh tại địa phương xin liên lạc theo các địa chỉ sau :

Phan Văn Sơn (Mừng Hoang Vu)

123 Hoàng Diệu Đà Nẵng

Thiên bất Hủ 56 Triệu nữ Vương Đà Nẵng

Đây chỉ là bước đầu tiên của công việc thành lập ban đại diện điều hành mọi sinh hoạt tạm của chi nhánh G.Đ.T.N Đà Nẵng.

Ngoài ra còn có em Võ văn Sơn bút hiệu Hoài Vũ đan Phương đã mời được giáo sư Quốc Văn : Hồ Minh làm cố vấn. Em Sơn cũng có ý định mở rộng sinh hoạt của chi nhánh thêm nên đã liên lạc được với một số các bạn như : Phan văn Huy, Dương văn Hơn, Lưu văn Anh, Nguyễn thanh Sơn, Nguyễn thanh Tú, Nguyễn Lâm, Lê Ý, Nguyễn viết Hùng, Nguyễn phước Nam...

Các em ở hai nhóm này hãy tìm cách liên lạc, tiếp xúc với nhau để tiện việc phối hợp điều hành sinh hoạt tỉnh..

Địa chỉ em Sơn : 6 B Chu văn An Đà Nẵng

TIN CẦN THƠ

Các em ở chi nhánh G.Đ.T.N. Cần Thơ đã liên lạc một số với nhau hầu xúc tiến việc thành lập ban đại diện cùng phát triển sinh hoạt cộng đồng, lành mạnh. Hiện đã có giáo sư Đào Thủy nhận làm cố vấn. Một số các em đã gặp gỡ nhau gồm :

Ngô ngọc Nguyên, Huỳnh văn Thuận, Huỳnh văn Tông, Trần viết Triều, Phan thanh Lạc, Phan thanh Thủy, Nguyễn thị Xương, Trương văn Sơn, Nguyễn minh Hoàng... Các em ở Cần Thơ có thể liên lạc về địa chỉ sau để biết thêm mọi chi tiết quan hệ :

Ngô ngọc Nguyên, Trung học Tân Văn 72 Phan đình Phùng thị xã Cần Thơ.

TIN NHA TRANG

Gia đình Thiếu Nhi Nha Trang được thành lập ngày 19-1-1972, số đoàn viên ngày nay lên đến trên 50 người (chưa kể cảm tình viên). Mục đích của G.Đ.T.N.N.T là **giáo dục tuổi trẻ, giúp đỡ người nghèo và mở rộng nền văn học tỉnh nhà.**

Từ ngày thành lập đến nay G.Đ.T.N.N.T đã tổ chức nhiều cuộc trại như cuộc trại « TRUNG VƯƠNG », tổ chức đi thăm « THIẾU NHIBỤI ĐỜI », « CỎ NHI VIỆN TIN LÀNH » VIỆN DƯỠNG LÃO »,.. Ngoài ra GĐTN NT còn mở một lớp dạy đêm miễn phí cho các học sinh luyện thi vào lớp sáu, ngày nay con số đoàn viên càng ngày càng gia tăng, về đồng phục thì tất cả đoàn viên mặc áo trắng quần xanh (bất kỳ nam nữ) GĐTNNT chia ra làm bốn đội mỗi đội trên mười người (chưa kể cảm tình viên). Mỗi đội đều lấy tên các văn hào, thi nhân ngày xưa như : đội NGUYỄN DU, đội NGUYỄN ĐÌNH CHIỂU, đội ĐOÀN THỊ ĐIỂM và đội NGUYỄN BÌNH KHIÊM, riêng B.Đ.D thì được mang tên là LÊ THÁNH TÔN GĐTNNT còn tạo được nhiều cảm tình với các vị giáo sư, bác sĩ, các đoàn thể và phụ huynh. Đoàn Vui Ca Vươn lên sẽ nhận đỡ đầu THIẾU NHI về mọi phương diện, hiện trụ sở đặt tại số 80 YER SIN, hằng tuần đều có buổi họp mặt vào sáng chủ nhật bắt đầu từ 8g30. Cũng nên nói thêm GĐTNNT được anh Đại Diện Thi Văn Đoàn « MÂY TRỜI CHIỂU » nhận làm huynh trưởng cố vấn trong những tuần vắng mặt giáo sư cố vấn, GĐTNNT còn mở nhiều cuộc thi rất hào hứng cho các đội như thi đua làm bích báo, thi đua văn nghệ, thi đua dán bích chương và cổ động tuần báo THIẾU NHI. Hiệu lệnh của GĐTNNT là

« THIẾU NHI KHÓ KHĂN KHÔNG SỢN »

« THIẾU NHI QUYẾT TÂM LẬP CÔNG »

« THIẾU NHI VIỆT NAM BẤT DIỆT ».

Sau đây là Ban đại diện chính thức G.Đ.T.N.N.T

Giáo Sư cố vấn : Nguyễn hữu-Nam

Huynh Trưởng : Bùi công Hóa.

Đại diện Trưởng : Nhật Nam

Đại diện Phó : Vi Lô

Tổng Thư Ký : Cao thị Hiếu và H.M.T.

Về các Ban

Trưởng Ban Văn Nghệ :

Hoài Hương Tử

Trưởng Ban cứu thương :

Phan Thế Lễ.

Trưởng Ban Kỷ Luật và vệ sinh :

Đặng thị Khánh Hòa.

Trưởng Ban Xã Hội :

Lê Việt Trương.

Trưởng Ban Báo Chí : Nhật Nam

Nguyễn Trường Anh

G.Đ.T.N.Nha Trang thành thật cảm tạ :

Các vị Giáo sư cố vấn, huynh trưởng các đoàn thể, phụ huynh, các đoàn viên đã tận tâm giúp đỡ nhiều cho GĐTN Nha Trang.

Anh Đoàn trưởng đoàn Vui ca vươn lên đã giúp đỡ chúng tôi về mọi phương diện.

Anh Đại diện Trưởng G.Đ.T.N. Tin Lành Kiêm huynh Trưởng Hướng Đạo Tin Lành toàn quốc đã tận tình giúp đỡ chúng tôi.

Giải đáp đố vui có thưởng số 80 CÁCH GIẢI I :

— Số người dùng cả muối lẫn tiêu phải ít hơn số khách chỉ dùng muối, tức nhỏ hơn 9.

— Số khách dùng cả hai thứ gấp ba số khách không dùng thứ nào cả, nghĩa là phải bằng bội số của ba và lớn hơn ba (vì có một số khách không dùng thứ nào). Số nhỏ hơn 9, lớn hơn 3, lại là bội số của 3 thì chỉ là số 6. Vậy :

1) Số khách dùng cả 2 thứ : 6 người

2) Số Khách không dùng thứ nào :

$$\frac{6}{3} = 2 \text{ người}$$

3) Số khách chỉ dùng muối : $9 - 6 = 3$ người

4) Số khách chỉ dùng tiêu : $11 - 6 = 5$ người

Tổng cộng khách hàng lúc đó là 16 người

CÁCH GIẢI II :

Gọi x là số khách hàng chỉ dùng muối, y là số khách chỉ dùng tiêu, z là số khách không dùng thứ nào : số khách dùng cả hai thứ là 3z. Ta có :

$$\begin{cases} x + 3z = 9 & (1) \\ y + 3z = 11 & (2) \end{cases}$$

Vì x, y và z đều là « một số » khách nên chúng đều phải là số nguyên, dương lớn hơn 1, xét phương trình (1) ta thấy ngay z bắt buộc phải bằng 2. Do đó x = 3 và y = 5.

Vậy có 3 người khách chỉ dùng muối, 5 người chỉ dùng tiêu 2 người không dùng thứ nào và 6 người dùng cả hai thứ. Tổng cộng có 16 người khách tất cả.

Kỳ đố vui này chỉ có 4 em giải đáp đúng. Có tên sau đây, mỗi em được tặng TN số 83.

1) Lê Đỗ Ly Lan (bài giải xuất sắc) 148/3C Nguyễn văn Thoại Chợ Lớn

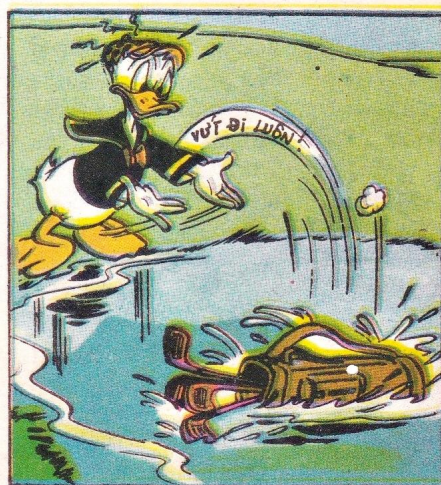
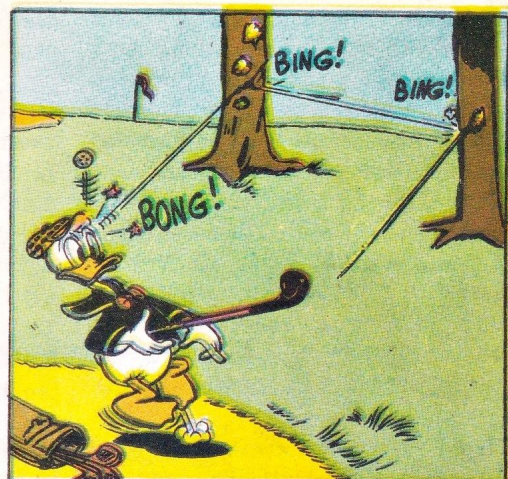
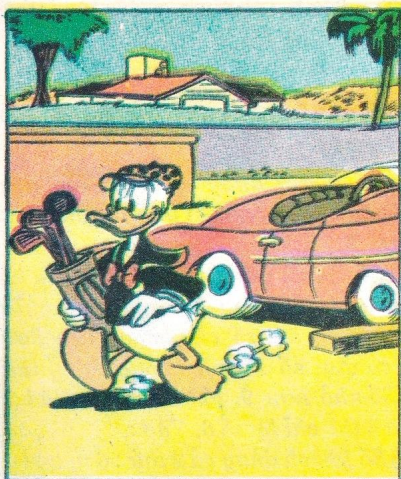
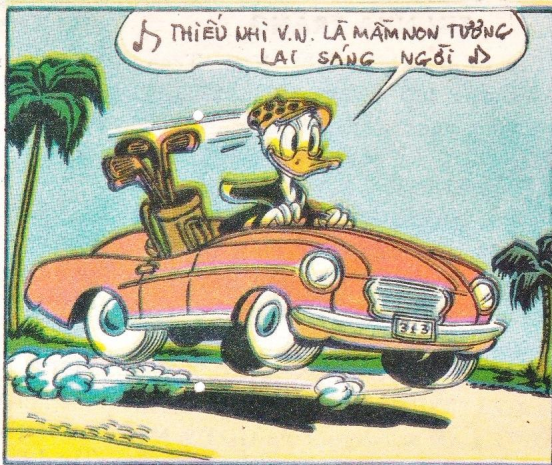
2) Nguyễn cao Nguyên (bài giải xuất sắc) 22 Hương Sơn Nha Trang

3) Hà thúc Công 18 A Nguyễn Huệ Huế

4) Chim Ó Đen 220 Thống Nhất Đà Nẵng.

Tranh
Không
Khỏi số!!

© 1971 - Walt Disney Productions.